

Box. 3. 1. 1935

KMETOVALEC

GLASILO
KMETIJSKE DRUŽBE

V

LJUBLJANI

R. Z. Z. O. Z.

Celoletna naročnina znaša **Din 25**— (za inozemstvo Din 35—).
List izhaja v zimskem času dvakrat, čez poletje enkrat mesečno.
Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Novi trg št. 3.

Cene oglasom za enkratno objavo:

$\frac{1}{2}$ strani Din 800— in Din 40— oglasne takse $\frac{1}{8}$ strani Din 200— in Din 5— oglasne takse
 $\frac{1}{4}$ strani Din 400— in Din 20— oglasne takse $\frac{1}{16}$ strani Din 100— in Din 2— oglasne takse
Mali oglasi beseda po 50 par in Din 2— oglasne takse
Priloge listu se računa za vsakih 1000 prilog po 100 Din.

Vsebinska: Našim naročnikom na „Kmetovalca“ za l. 1935. — Zemljarina in agrarna kriza. — Kaj se pravi, nič se ne izplača? — Hrastov mah ali lišaj. — Vinogradništvo v prošlem letu in njega zboljšanje v bodoče. — Vinski sejm v Ivanjovcih. — Društvene vesti. — Poročila o vinski kupčiji. — Razstava rodovniške živine na Gorenjskem. — Premovanje v okolišu bele slovenske pasme. — Navodila selekcijskim edincem. — Pomlajevanje plemenskih živali po metodi Veronova. — Dvoje čestih boleznj naših hlevov. — Ob prevratu leta. — Vprašanja in odgovori. — Družbene zadeve in razno. — Književnost. — Priloga: Vnovčevalac.

Če Vaše perilo ni čisto in belo kakor novo

in se morda celo predčasno trga, potem gotovo ne perete z **Zlatorog-ovim milom**. **Zlatorog-ovo milo** se izdeluje iz najfinjših siravin in ga odlikuje izredna izdatnost in čistilna moč. Poskusite samo enkrat prati z **Zlatorog-ovim milom**, pa ne boste nikdar več rabili drugih pralnih sredstev. Priznali boste tudi Vi kar jih trdi na tisoče in tisoče: „Le **Zlatorog milo** da belo perilo!“ V svojo lastno korist zahtevajte pri svojem trgovcu vedno izrecno le **Zlatorog-ovo milo!** 12

Gnojnične sode

trpežno izdelane, kakor tudi drugo posodo po nizkih cenah izdeluje: **Viktor Homan, sodarski mojster v Siražišču 63 pri Kranju.** 11

Cepljene trte.

iz vrst „Trsnega izbora“ in tudi sadna drevesa nudi **I. Trsničarska zadruga**, pošta: Juršinci pri Ptuj. — Pišite po cenik! 112

Oskrbnik

se išče k večjemu posestvu, verziran v hmeljski stroki in z večletno prakso. Ponudbe z referencami na upravo „**Kmetovalca**“ pod št. 10. 10

Diplomiran ekonom,

mlad, z nekaj prakse, dobrim poznanjem zadrugarstva išče službo. Gre tudi za vrtnarja. Naslov pri upravi **Kmetovalca** pod št. 9. 9

Šafar-oskrbnik.

Oženjen, verziran vseh panog kmetijstva s prakso, želi primerno nameščenje. Naslov v upravi „**Kmetovalca**“ št. 125. 125

Bika, montafonca,

2 leti starega, mirnega, čez 500 kg težkega, licencovanega, proda radi skritivne živinoreje: **Andrej Petelin, Preserle 50 pri Brezovici.** 8

Iščem zvestega viničarja

dobro izurjenega za vinograd v bližini Cella, oženjenega, prednost brez otrok za 1. februar. Plača po dogovoru. Ponudbe poslati na: **Viktor Wogg, Celje, poštni predal št. 67.** 2

Gozdni čuvaj,

ne preko 40 let star, z izpitom, poročen, dobi mesto pri Meščanski korporaciji v Kamniku, kamor je nasloviti lastnoročno pisane ponudbe z navedbo dosedanje službe, do konec februarja 1935. Plača po dogovoru. 1

Bikorejci!

Teleta (junčka) od čistokrvne montafonke, težke 660 kg, izvrstne mlekarice, ugodno proda: **Anton Lovrenčič, Sodražica.** 7

„Svoji k svojim!“
Čuvajmo
Jugoslavijo!

Prejo

laneno, konoplino in volneno, sprejema v tkanje rjuh, brisač in raševine tkalnica „**Krosna**“ v Ljubljani, **Zrinjskega cesta 6**. Oblači se s tkanino lastnega pridelka, da pomaga odpraviti krizo! 6

Več lepih telic in krav

montafonske pasme. Čistokrvne z rodovnikom, ima na prodaj: **Živinorejska selekcijska zadruga v Velikih Laščah.** 5

Sadno drevje in cepljene trte,

Zametova črtna, Rdeča kraljevina, Silvanec, Rizling, Zlahtina bela in rdeča in Muškata, Biser iz Čsabe Muškata Hamburg, Smederevka itd. ima še za oddati drevesnica: **Ferle, Svibno, p. Radeče pri Zidanem mostu.** — Pišite po cenik. 4

Žage, pile, sekire,

naiboljše kakovosti, priporoča **železnina Koutny, Ljubljana, Šiška, Medvedova 28.** 122

Vsakemu kmetovalcu

in čitatelju tega lista je nujno potreben zanesljiv barometer! Vzemite za stonj naš krasno izdelan barometer, patent št. 9514, velikost 13 krat 13 cm, katerega vidite na sliki in kateri kaže vreme zanesljivo 24 ur v naprej. Pošljite samo Din 5.— v znakmah za stroške na naslov:

BAROMETER, Ljubljana I,
poštni predal 18

in barometer dobite takol. Ne zamudite prilike. 119

Fige, brinje in rozine

za žganjekuho, oddaja po ugodnih cenah: **Veletrgovina Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska cesta 2.** 3

Merjasce in svinje

od čiste nemške plemenite pasme, 4 mesece stare, valeni na surovo (peso), izbrano plemensko blago, ima po ugodni ceni na prodaj: **Henrik Sarnitz, posestnik, Sv. Lenart v Slovenskih goricah.** 131

Delo — Zaslužek

imate tudi pozimi z nabiranjem
HRASTOVEGA MAHU!

Kmetovalci, pomnite, da z nabiranjem mahu rešite svoje drevje uničujočih zajedalcev, izboljšate sadje in tudi dobro zaslužite.

N. pr. 15 let star deček, nabere dnevno približno 15—20 kg mahu, in pri tem zasluži na dan 30 do 40 Din.

Nabirati pa je samo lep, zdrav hrastov mah, lepe svetlo-zelene barve brez drugega lišaja in samo v lepem suhem vremenu. Posušite se na prepihu, tako da se od mahu kadi (praši).

Mah kupuje

Kmetijska družba v Ljubljani.

KMETOVALEC

št. 1.

V Ljubljani, 15. januarja 1935.

Leto 52.

Našim naročnikom na »Kmetovalca« za leto 1935.

Zadnji, 24. številki „Kmetovalca“ iz lanskega leta, ki je bila tiskana na 24 straneh strokovnega čtiva in 8 straneh „Vnovčevalca“, smo priložili tudi poštne položnice, z namenom, da bralci obnovijo naročnino za leto 1935. Ponovno prosimo, da plačajo naročniki naročnino za list, ako je le mogoče, pri svoji kmetijski podružnici. Le oni, ki so preoddaljeni od podružnice, ali da nihče ne nabira naročnine v ondotnem okolišu, naj pošljejo naročnino potem položnice naravnost na KD.

„Kmetovalec“ bo izhajal v istem obsegu kot lansko leto, naročnina znaša

petindvajset dinarjev.

Priloga „Vnovčevalec“, ki ga izdaja KD iz lastnega, bo po potrebi izhajal vsaj enkrat na mesec.

Današnja prva številka „Kmetovalca“, je bila poslana vsem lanskim naročnikom. Drugo številko bodo pa prejeli le oni, ki bodo pravočasno poravnali naročnino in jo družbi tudi nakazali.

Pozivamo načelstva podružnic, da zberejo čimprej naročnino za list ter jo takoj nakažejo s seznamom vseh naročnikov vred na Kmetijsko družbo.

Zemljarina in agrarna kriza.

Ing. B. Ferlinc.

Uspehi dosedanjih naporov pri reševanju splošne gospodarske krize v raznih državah dokazujejo, da iste mere in načini niso prikladni za vse države enako. Nemogoče je, da bi se stiska v agrarnih državah mogla odpraviti na isti način, kakor v industrijskih, a ne samo to, nemogoče je odpraviti gospodarsko stisko na enak način v vseh agrarnih državah. Kakor se kmet. pridelovanje ne more urediti po istih načelih v raznih podnebjih, v ravnini ali goratih krajih, pri pretežno veleposestniškem obratu, srednjih kmetijah in malem posestniku, tako se mora tudi zdravljenje gospodarske

krize prilagoditi vsem posebnim činitelem v ekonomskem delovanju pretežnega tipa kmet. gospodarstev v raznih zaokroženih gospodarskih področjih. Razumljivo je, da se morajo tudi razne dajatve, ki jih morajo kmet. obrati v obliki davkov in doklad prispevati v javne blagajne, temu prilagoditi in o tem bo v tem članku priobčenih nekaj misli.

Najvažnejši davek, ki zadene kmet. obrate, je zemljarina, ki se odreja na osnovi čistega katastrskega donosa. Zemljarina, kot taka, bi bila mogoče za kmet. obrate še znosljiva, če ne bi bila istočasno tudi kot osnova za razne druge državne in samoupravne dajatve, ki so v današnjih razmerah občutno previsoke kakor pa samo zemljarina. Toda, kar dela zemljarino krivično, je to, da pred 70. leti izvedena klasifikacija plodne zemlje na 8 razredov, ne odgovarja današnjemu stanju v kmetijstvu in je seveda tudi izračunani katastrski čisti donos pogrešen, saj se računa namreč, da donese zemlja I. razr. 25 krat več kot ona, ki je uvrščena v VIII. kat. razr. Mogoče je bil tak donos pred 70. leti pravilen, ko še nismo poznali modernega načina obdelovanja zemlje, pravičnega načela pri gnojenju, kolobarjenja, zatiranja škodljivcev, oplemenitev semen itd. Nihče pa danes ne more trditi, da mu donša zemljišče, uvrščeno v I. razred, n. pr. 25% več pšenice ali krompirja kot pa ono iz VIII. razreda, tudi ne bo danes pri obstoječih prometnih možnostih nihče izkoriščal polje VIII. razr. za pridelovanje pšenice, če v resnici tako malo pridela, ko pa si zamore isto nabaviti z manjšimi stroški n. pr. iz Vojvodine. Na takem polju bo rajše gojil kako drugo gospodarsko rastlino ali pa ga bo izpremenil v travnik ali pašnik, saj mu bo to dobičkanosnejše. Razmerje med donosi na zemljiščih razne kakovosti se je torej v 70. letih izpremenil, in sicer se je donos izboljšal v večji meri na slabših zemljah nego na boljših. **Jasno je, da je nujno potrebno revidirati katastrsko klasifikacijo plodne zemlje ali točneje povedano katastrske čiste donose.** Znani hrvatski kmet.

Člani, zahtevajte „Kmetovalca“ po gostilnah!

strokovnjak g. D. Turk, predlaga za žitodrodne kraje izpremenitev sedanjega razmerja med I. in VIII. razr., ki iznosi kot rečeno 25 : 1 na znosnejše razmerje 6 : 1; to razmerje je izračunano na podlagi podatkov za plodne krajine Dunavske ravnine. Mi, v gorati Dravski banovini, bi morali zahtevati mogoče drugo razmerje. Ako to ni mogoče, pa saj pravilno uvrščanje naših plodnih površin v odgovarjajoče kat. razrede je nujno potrebno. Pri nas sploh nimamo polja za I. razred, če primerjamo našo ornico z vojvodnisko. Na rodovitnost pa ne vpliva le kakovost zemlje, temveč tudi podnebje. V tem pogledu smo v Dravski banovini mnogo na slabšem, kar nam najlepše dokazujejo statistični podatki o površinskih donosih kulturnih rastlin v Vojvodini in pa pri nas.

Čisti katastrski donos zemlje naj bi bila po pravilih ona gotovina, ki posestniku ostane, ako od vrednosti pridelka odbije vse pridelovalne stroške. S tem čistim donosom pokrije kmet stroške za eksistenčni minimum svoje rodbine in neobhodne izdatke za vzdrževanje svojega obrata v primernem stanju za nadaljnje pridelovanje, če pravilno obdačenje izkazanega čistega donosa mora zagovarjati z narodno-gosp. in državnega vidika. Če se pa pri obdačenju na to načelo ni oziralo, zamore to ravnanje voditi do propadanja gospodarstva ali pa do degeneracije prebivalstva vsled nedovoljne prehrane. Gotovo je vsakomur jasno, da ne more dati posestvo izpod 3—5 kat. jutrov plodne zemlje toliko čistega donosa, da bi bilo zadoščeno gornjemu načelu. Zato mora mali posestnik iskati še druge vire dohodkov, ki jih najde v hišni obrti ali pa v dninarstvu na večjih posestvih, v industriji ali pa v emigraciji. Dokler ni bil deloven trg še prenatrpan in se je delo za pridne roke še vedno našlo s primernimi dohodki ter niso bili od tega dela isti obdačeni, je bila zemljarina znosljiva in se je s tega vidika mogla še nekako zagovarjati. Ostane pa nepobitna resnica, da je bil naš mali posestnik celih 70 zadnjih let, odkar se ta davek pobira na osnovi kat. čistega donosa, preveč obdačen z ozirom na donos zemlje in je to glavni vzrok stalnega zadolževanja našega kmeta. Tem hušje pa je še to dandanes, ko tudi pridne roke ne najdejo primernega zaslužka in zaposlenja, da bi zadostoval, ko je ta zaslužek dostikrat še posebno ob-

dačen. Kmetijsko-gospodarsko stisko ne bomo nikdar korenito odpravili, ako se ne bo zemljarina odpravila za vse one kmet. obrate, ki morajo preživljati gotovo število oseb in nimajo primerne minime zemlje na razpolago.

L. 1919. se je avstr. kat. čisti donos, ki je bil izražen v zlatih kronah, izpremenil v dinarje na ta način, da so se zlate krone preračunavale v razmerju 4 : 1 v zlate dinarje, a ti so se v razmerju 1 : 10 izpremenili v papirnate dinarje. To se pravi, da se je čisti kat. donos pomnožil kar za 40 krat, kar je dalo osnovo za odmero zemljarine. Res je, da se je skušalo ta količnik pozneje nekoliko popraviti, in sicer na podlagi ustanovitve vrednosti pridelkov in pridelovalnih stroškov na edinico površine pri raznih kulturnih rastlinah. To kalkulacijo so delale davčne uprave, katerim niso bili znani osnovni pojmi kmet. gospodarstva in računovodstva. Kakor nam je znano, za to tudi niso imele realne vrednosti in finančno ministvo na osnovi teh kalkulacij ni moglo priti do splošno priznanih in pravičnih podatkov, koliko znaša čisti dohodek na zemljiških razne kakovosti, ako se izkoriščajo z raznimi kulturami. Ne vemo, ako ni ostalo to še veljavno do dandanes, kar se je določilo l. 1919., gotovo pa je, da je ta količnik dandanes neprimeren, ko znašajo prodajne cene kmet. pridelkov le še 25—30% onega, kar se je dobilo za pridelke l. 1919.

Iz navedenih misli, ki jih tu navajamo, je jasno, da je večno tarnanje našega kmečkega življa nad neznosnimi dajatvami upravičeno, ker ima svoje globokejšje vzroke v narodno-gospodarskih osnovah. To tarnanje je sicer v prvih letih po vojni nekoliko ponehalo, nastopilo je pa takoj, ko so cene kmet. pridelkom padle.

Sedaj, ko se najavlja od merodajne strani nova gospodarska ureditev naše vasi na zadružni podlagi, naj odločilni činitelji upoštevajo pravične zahteve kmeta po znižanju davkov in naj skušajo odstraniti za bodoče glavne vzroke kmetškega zadolževanja. Kaj predstavlja kmet v našem gospodarstvu, narodu in državi, nam ni treba še posebej pojasnjevati in poudarjati.

Kaj se pravi, nič se ne izplača?

France Magajna.

V mislih imam dovolj jedrnat članek g. Malaseka v junijski številki lanskega „Kmetovalca“. Videti je, da se je tudi on dotaknil enega izmed zlobnih krogov, v katerih nihajo gospodarstva današnjih kmetovalcev na svetu. Poznam to malodušno pesem: „Živinoreja (ali kaj drugega) se nič več ne izplača; opustil jo bom ali pa omejil število.“ To je že samo na sebi zlo, pa se iz njega rodi drugo, potem tretje, dokler se poslednje ne vzpne v prvo, da se zla zgodba v drugič ponavlja v širšem, kvarnejšem obtoku. Prav za prav to ni več krog, marveč spirala.

K današnji bedi je veliko pripomogla takoimenovana politika gospodarske osamosvojitve. Ta navidezno dobra zamisel povzroča danes skrbi tudi tistim, ki so jo, oziroma ki jo še zagovarjajo. Ako nočem kupiti od sosedu onega, kar njemu preostaja, je naravno, da bo tudi on odklonil, kar preostaja meni. Ne on in ne jaz ne veva, kaj bi z nadprodukti. V prvem trenutku trpiva pač sama, kmalu pa se zlo prenese na druge stanove, saj vemo, da ni ostrih mej več med stanovi. Kot slamski dvojčki, tako tesno so spojeni med seboj in hiranje enega se le prekmalu prenese na ostale. Zlohoten val ne prizanese nikomur.

Prej ali slej in morda ne bo dolgo dotlej — vsaj jaz se tako naadam — bodo odločilni činitelji začeli polagati ovire na pot škodljivemu valu in ko ga bodo vrgli nazaj, bo brzel do nasprotnega ekstrema, kjer se bo odbil. Malce časa bo oslavljen nihaj ter končno izginil. Nastale bodo zopet zdrave razmere. Pomnite, da se zgodovina vedno ponavlja in da pod soncem ni ničesar novega in tudi ničesar stalnega.

Medtem, ko se ta proces vrši, je nujno potrebno, da ostanemo mi kmetje s svojo gospodarsko silo vsaj živi. Malodušje je v takem kritičnem trenutku zločin napram nam samim. „Dobre letine mora kmet čakati z obdelanim poljem.“ Meni se zdi, da je ta slovenski pregovor poln zdrave pameti. Slabi časi so danes, a še slabši so bili v preteklosti. Korenjaki, naši predniki so jih prebili, le slabiči so izginili. Tudi med nami bodo nekateri podlegli današnjim, gre se za tem, da bo število teh čim najmanjše. Ne da bi se ravno opajali z najvarljivejšimi nadami, je potrebno, da smo vkljub vsemu pogumni

in da smo trdni verniki v boljšo bodočnost. Ako ta v najslabšem slučaju tudi ne pride, bomó vendar imeli zavest, da smo storili, kar je bilo v naši moči. Če pa pride, bomo mahoma stali na trdnih tleh in se počutili, kakor da smo stoletja pred onimi, ki so opešali.

„Nič se ne izplača!“ Dobro! Pa se je li kdaj kmetovanje zares izplačalo? Ali ni bilo vse naše pehanje in ves naš trud vselej le zato, da pošteno preživimo sebe in svoje družine? Kdaj se je zgodilo, da bi mogel reči kmet: „Vsega imam dovolj; vsega si lahko privoščim; nič več se ne bom trudil?“ Morda je skrival v skrinji kak tisočak, ki ga danes nima, blagostanja pa ni poznal in znožil je svojo borno zemljo do poslednjega volta svoje življenjske sile.

V jeseni, po primerno dobri letini, imamo shrambe polne in človek bi mislil, tu je bogastvo. Precenite: sadje, vino, krompir, korenstvo, fižol, koruza, žita, seno in drugo — kolika vrednost je tu! Tekom zime in pomladi vse izgine. Živina je morda celo manj vredna nego je bila jeseni, od prasičev je morda še kaka gnjat. Kam je izginila vrednost sena in koruze in korenstva in drugega? Kam je šlo naše bogastvo iz pretekle jeseni? Splaknili so sodi in izpraznila se je kašča, zato se je pa preživela naša družina in je zdaj pripravljena za novo delo. In ker smo se rodili kot kmetje in ne kot Rotšildi, moramo vedeti, da je ravno v tem plačilo za naš trud.

Mislim zdaj nase in na meni enake. Kaj mi pomaga, če je pšenica draga in kaj mi škoduje, če je poceni, če je pa komaj toliko pridelam, da krije moje potrebe, morda niti ne? Zame je samo koristno, če morem z izboljšanimi semeni in pametnejšim načinom kmetovanja pridelati več. Ako ga bom dvignil tako visoko, da mi ga bo preostajalo, tem bolje. Predolgi klobasi je lahko odpomoči!

Najhujši problem, ki ga zaenkrat nihče ne zna rešiti, imamo v hlevu in ne na polju. Živina je odnekdaj bila kmetov kapital. K njej se je kmet zatekel, kadar ga je sila potrebe pograbila za vrat. Borno zatočišče ima danes pri njej. Naj izprazni ves hlev, malo se mu bo poznalo v žepu. To je velika, bridka resnica, zato pa hlev ne sme pod nikakim pogojem ostati prazen. S polnim in ne praznim hlevom mora kmet čakati boljših cen. Prazen hlev je prvi obrat zlobnega kroga, ki vodi v go-

Podružnični funkcionarji, poskrbite za čim širši krog čitateljev „Kmetovalca“!

spodarsko propast. Cene živini kakor vsake druge dobrine zmeraj valovijo. Kjer je bil pred nekaj leti visok griček, je zdaj globoka kotlina. Naraven zakon je, da bo kotlini sledil zopet grič, čeprav ne več tako visok. Bodite prepričani o tem, pa naj trenutni izgledi še tako slabo kažejo.

Če bo pa bodočnost pokazala, da sem bil kriv prerok, potem si pa položite roko na srce in se vprašajte, je li bilo koncem konca slabo, kar sem svetoval. Ako se boste primerjali z onimi malodušneži, ki so s praznimi hlevi čakali dobrih časov, boste spoznali, da ne.

Bridki časi so danes in ravno zato nam je potrebna največja vztrajnost in velika vera v boljšo bodočnost. Z obupom si še nihče na svetu ni pomagal.

Sadjarstvo in vrtnarstvo.

Hrastov mah ali lišaj.

Fr. Kafof.

Kdo ne pozna tega zajedalca na sadnem kakor tudi na gozdnem drevju, zlasti na hrastovju. V nekaterih krajih so posebno slive in češnje pa tudi jablane dobesedno porastle s tem mahom. Lišaj se nemoteno razvija, kar priča, da je sadno drevje zelo slabo oskrbovano v vseh ozi-rih. Seveda je naše podnebje, ki je kolikor toliko vlažno, kot nalašč za to, da se

Slika 1. Hrastov mah ali lišaj.

ta škodljivec na drevju bohotno razvija. Vsled tega se dobijo v nekaterih srezih sadonosniki, ki so tako porastli s tem mahom, da drevje izgleda, kakor bi bilo v pomladanskem cvetju.

Sliki prikazujeta hrastov mah ali lišaj, ki je pri nas silno razširjen.

Našim sadjarjem ni znano, da se ta zajedalec da tudi vnovčiti. Kmetijski družbi v Ljubljani je namreč uspelo najti kupca za to blago, in sicer v Ameriki, kjer iz njega pridobivajo poseben izveček v vojno-industrijske namene.

Slika 2. S hrastovim lišajem porastla veja.

Z nabiranjem hrastovega mahu se more tudi precej zaslužiti, zlasti zdaj preko zime, ko drugo delo počiva. Ne glede na dejstvo, da je ta mah silno škodljiv sadnemu drevju, dobimo zanj tudi denar. Mah škoduje drevju s tem, da ne morejo veje dihati in izhlapevati vode, lub postane vsled tega krhek, vejice polagoma odmrejejo in se odlomijo. V mahu se skrivajo razni najhujši škodljivci, ki prezimujejo v njem brez vsake nevarnosti. Zimska zalega, to je jajčeca in bubice, so v mahu dobro skrite, tako da se škodljivci brezskrbno spomladi izvalijo, da lahko gredo na svoje uničujoče delo.

Nas predvsem zanima, kdaj se ta mah najbolje nabira. Najpripravljen čas je od pozne jeseni, ko odpada listje, pa do zgodnje spomladi, preden prične drevje poganjati. V lepem, suhem vremenu, ko ni preveč megleno, niti vlažno ali zasneženo, zamoremo to delo najbolje izvršiti. Nabira se lahko tudi v snegu in mrazu, ampak tedaj se mora sneg odstraniti.

V mrazu nabrani mah se tudi zelo rad suši. Paziti pa se mora pri nabiranju hrastovega mahu za prodajo, da ne mešamo med njega druge lišaje ali iglastega in bradastega mahu, kakor tudi ne lubja, ker se s tem pokvari kakovost.

Lep, čist, zdrav in dovolj čist mah se da dobro spraviti v denar, zato moramo biti pri nabiranju previdni. KD je dognala, koliko se more tega blaga nabirati dnevno od posameznega nabiralca. V vasi Žvirče na Dolenjskem je 15 letni deček nabral v enem popoldnevu od 13½ do 16. ure 16 kg hrastovega mahu. Ker se 20% tega mahu osuši (v tem primeru torej 3 kg), je

ostalo 13 kg posušenega blaga; dnevno bi zamogel tak deček gotovo najmanj 30 do 40 kg tega mahu nabrati, kar predstavlja vrednost (po 1 Din za kg) 30—40 Din dnevno.

Pozivamo torej naše sadjarje: Očistite sadno drevje nevšečnega mahu, odberite hrastov mah posebej in ga ponudite družbi v nakup; s tem boste imeli dvojno korist.

Vinarstvo in kletarstvo.

Vinogradništvo v prošlem letu in njega zboljšanje v bodoče.

Fr. Gombač.

Zatonilo je leto 1934., za katerim ne moremo prav nič žalovati, posebno ne vinogradniki, katerim je ravno preteklo leto vse lepe račune prekrizalo ter vse nade na ugoden izid vinske letine do temelja ugonobilo. Spomladi je še prilično dobro kazalo, a čim smo se bližali jeseni, tem slabše je postajalo in september je izbil sodu dno. Sicer se je vreme koncem septembra in začetkom oktobra na bolje obrnilo in se je marsikaj še popravilo, toda za glavni delež je bil vinogradnik že popolnoma prikrajšan, tako da ga ta mala naknadna dobrota ni mogla več osrečiti.

Lanskoletna vinska nevolja se da v številkah točneje pojasniti, če jo primerjamo z množino pridelka posameznih boljših letnikov. V prav dobrih letinah pridelamo v Dravski banovini na okroglo 24.000 ha (41.500 oralih) do 700.000 hl vina in tudi več, v dobrih do 500.000 hl, v srednjih 350.000 hl, a l. 1934. je znašal skupni pridelek samo 260.000 hl, torej komaj tretjino ali pa še manj prav dobre letine.

Ako bi se po pridelku ravnale tudi cene, bi se navsezadnje še tako ne čutila razlika v uspehu, toda cene se splošno ne zlagajo z dejstvom ali z resničnim stanjem, kajti za navadna namizna vina, in teh je največ, se plačujejo skoraj iste nizke cene v dobrih kot slabih letinah. Razlika v cenah dosežemo le pri finejših sortnih vinih, katerih je pa v množinsko slabih letinah, kakor je bila ravno v preteklem letu, izredno malo. Izpadek v dohodkih za vino med prav dobro in med prav slabo vinsko letino znaša samo pri nas v Dravski banovini mnogo milijonov, ki jih utrpí edino le pridelovalec. Ta razlika znaša samo za prodano vino, ne glede na

to, kar se ga doma popije in porabi, okroglo 100 do 200 milijonov Din, računši povprečno ceno po 3, 4 ali pa po 5 Din za liter. In v resnici ne bo vrgel vinski pridelek letnika 1934. niti 100 milijonov Din, pa naj se dosežejo še tako ugodne cene, t. j. 6—8 Din za boljša in 3—5 Din za slabša vina. To je hud udarec v prvi vrsti za vinogradnike, na drugi strani pa tudi za banovino in posamezne občine, ker zanje izpadejo s tem tudi znatni trošarinski dohodki.

Skrb ali celo dolžnost države, banovine in občin je potemtakem, da se zavzamejo za omiljenje vinogradniškega stanja, na kateri si bodi način, da se ta panoga kmetijstva obdrži še nadalje na svojem višku, vsaj v krajih, kjer tvori vinogradništvo glavni vir dohodkov.

Enoletni pičli pridelek še ne vpliva na splošno toliko, ako je naslednja letina količkej boljša. Toda žal, da se te neprilike ponavljajo od leta do leta, in to ne samo glede zmanjšanega pridelka, marveč tudi glede konsumna, ker ljudstvo postaja čim dalje ubožnejše. Zato tudi vinski trgovci tožijo o poslabšanju vinske kupčije, ki ni v nikakem soglasju s predvojnjo, oziroma s takoj povojno vinsko kupčijo in s takratnimi cenami.

Pri nas v Dravski banovini in sploh v Jugoslaviji ne smemo in ne moremo govoriti o kakí nezmernosti v vinskem konsumu, kajti še v dobrih letinah pride v Jugoslaviji letno povprečno samo 32 litrov vina na osebo, v slabih pa, kakor l. 1934., celo komaj 18 litrov, če bi se ves letni vinski pridelek konsumiral v lastni državi. Proda se ga pa še nekaj desetstisoč hl izven države, tako da je domač konsum v primeri z drugimi večjimi vinorodnimi državami, kot so Francija in Italija, kjer pride 120—140 litrov na osebo, jako zmeren, skoraj da malenkosten.

Nazadovanje pridelka v Dravski banovini je v zvezi največ s starostjo in z nezadostno nego vinogradov. Stari vinogradi vidno pešajo, in ker jih poleg tega večina vinogradnikov zaradi slabih gospodarskih in gmotnih razmer ne more več zadostno gnojiti, trte rodijo premalo, odnosno ne prenesejo več premnogo zaroda, postajajo bolj neodporne proti raznim boleznim in zato trtje ponekod že rapidno izgineva ter propada in posameznikov se loteva obup, ko razen tega še boben tupatam razburja itak že vinogradnike nemirne živce.

Mnogo naših članov še ni naročenih na „Kmetovalca“!

Le žilava vztrajnost vinogradnika sama na eni, podpora države, banovine, občine ter drugih gospodarskih činiteljev s ceneno podelitvijo kraju primernih cepljenk in ameriških podlag, umetnih gnojil, znižanje prekomernih trošarin, oprostitev zemljarine za gotovo dobo let ter morebitno dovoljevanje brezobrestnih posojil za zopetno regeneriranje na drugi strani, zamore naše vinogradništvo in našo zastalo vinsko kupčijo kmalu povzdigniti na ono višino, ki ji po svoji življenski sposobnosti pripada. Nasprotno pa bo vsako nadaljnje davljenje in pritiskanje kmalu in gotovo ugonobilo večino naših sicer podvzetnih, a na žalost prav revnih vinogradnikov.

Kako in kakšna dela naj napreden in skrben vinogradnik pozimi, spomladi in poleti v vinogradu opravi, ter kako naj v jeseni z grozdnim in vinskim pridelkom pravilno postopa, že dobro ve, ker je bil tudi potom tega lista pogostokrat o tem poučen, treba mu je le olajšati izvedbo vsega njegovega poslovanja in izgotovil bo vse z veseljem. Njegovo delovanje bo potem kronano z ugodnim uspehom zase in za druge. Prej kot slej mu je pa potrebna skupna organizacija, v kateri najde svojo zaslombo predvsem v Vinarskem društvu za Dravsko banovino, ki uživa tudi vladno naklonjenost.

Vinski sejm v Ivanjkovcih.

Josip Zabavnik.

Vinarska zadruga „Jeruzalemčan“ v Ivanjkovcih je priredila dne 3. januarja 1935. že v desetič vinski sejm. Obsežna dvorana v restavraciji pri kolodvoru v Ivanjkovcih je ta dan nudila prav živahno sliko. Vzdolž ob steni so stale police, obložene z enotnimi steklenicami $\frac{7}{10}$ polnimi vzorcev žlahtne vinske kapljice iz ljutomersko-ormoških vinskih gor, namenjene interesantom za pokušnjo.

Po prihodu jutranjih vlakov od Ljutomer in Ormoža so se zbrali vinogradniki in vinski kupci kakor tudi zastopniki oblasti v sejmski dvorani, kjer jih je pozdravil narodni poslanec in predsednik zadruga g. Lovro Petovar. Odposlanec kr. banske uprave, g. ing. Goriup, je navzočim tolmačil pomen prireditve, vzpodbujal je vinogradnike za napredno vinarstvo, priporočal je, da se držimo pri obnovi vinogradov trsnega izbora, ki je pri-

pravljen in ga bo kmalu izdala kr. banska uprava Dravske banovine, da vršimo temeljito selekcijo pri izbiri cepičev in končno, da iztrebimo samorodnice. Sreski načelnik, g. dr. Bratina, je po prav umestnih navodilih za vinogradnike, formalno otvoril vinski sejm, nakar se je ves dan prav pridno pokuševalo vinske vzorce, jih primerjalo in z vseh vidikov ocenjevalo.

Na sejmu so bili zastopani vinski letniki 1931. (traminec, rulandec, zeleni silvanec in beli burgundec); 1932. (šipon, laški in renski rizling ter vino iz mešanih nasadov); 1933. (šipon, beli burgundec in laški rizling); 1934. (šipon, laški in renski rizling, muškatni silvanec, beli in modri burgundec, zeleni silvanec in vino iz mešanih nasadov). Največ je bilo seveda zadnjega letnika.

Kakovost letnikov 1931. in 1932. je znano odlična. Letnik 1933. je obiskovalce sejma prijetno iznenadil s svojim lepo razvitim buketom, kar ga dela za potrošnjo prav prijetnega. Pri letniku 1934., ki vsebuje 13 in še več odstotkov alkohola, buket ni tako izrazit, ker se še ni povsem razvil in ga krije tudi visoka količina alkohola. Vsebuje pa ta letnik tudi dovolj kisline, ker se je ista lansko jesen kakor sladkor vsled sušenja popokanega in nagnitega grozdja že v grozdnih jagodah zgostila, t. j. koncentrirala.

Splošno se je slišala sodba, da letnik 1934. ne nudi tega, kar smo si od njega obetali. Vinski kupci trdijo, da je to vino premočno in da nima dovolj buketa. Končna sodba o letniku 1934., izrečena že sedaj, bi bila prezgodnja, ker vino še ni pretočeno; čim se bo to zgodilo in bo vino dalje časa negovano po vseh pravilih moderne kletarske tehnike, šele tedaj si bomo mogli ustvariti končno oceno, ki pa predvidoma ne bo mogla biti drugačna nego ugodna.

Zaradi denarne stiske že v naprej ni bilo računati z živahno vinsko kupčijo in vendar se je nekaj partij prodalo.

Cene vinu so se gibale od 6 do 8 Din za liter. Izven sejma je bila partija vina prodana isti dan po 9 Din liter. Za izbrana vina so vinogradniki zahtevali tudi po 10 Din za liter, toda za to ceno ni bilo kupcev.

Nekateri kupci so se tekom dneva podali tudi v bližnje vinograde, oziroma vinske kleti, da spoznajo kakovost vina na

licu mesta; mnogi od teh se bodo v primeru potrebe vrnili po vino.

Prireditve nam je pokazala pravo stanje glede kakovosti in količine vinskega pridelka v ljutomersko-ormoškem vinskem okolišu, zato moramo biti vinarski zadrugi v Ivanjovcih hvaležni.

Društvene vesti.

Občni zbor ptujske podružnice Vinarskega društva se je vršil v nedeljo, 23. decembra v Brenčičevi gostilni. Obravnavale so se med drugim tudi važne zadeve. Tako uvažanje banatskega vina, katerega pridelovalni stroški so zelo nizki, zaradi česar je tudi cena nižja kakor domačemu vinu. To vino se potem prodaja po gostilnah, rezano z našim dobrim vinom kot domač pridelek. Vinogradniki so naglašali, da bi bilo zaradi tega treba na uvožena vina zvišati trošarino, pri domačih vlnih pa jo znižati. Obravnavalo se je tudi vprašanje nabave galice, katere se potrebuje samo v ptujskem okraju nad 9 vagonov letno. Galica je za današnje razmere predraga in je zaradi tega nujno potrebno, da se ji cena zniža. Za uspešno vinogradarstvo v ptujskem okraju je nujno potrebno, da se ustanovi banovinska trsnica ter se nastavi še en kmetijski referent, ki bi se naj bavil le z vinarstvom in sadjarstvom ter obenem oskrboval trsnico. Na zboru se je dalje sklenilo, da bo 10. februarja ob 14. v prostorih Mihe Brenčiča tečaj za napravljane viničarskih pogodb v zmislu viničarskega reda, da se s tem ognejo vinogradniki sporov z viničarji. Naposled je podal obširno poročilo o svojem delovanju na vinarskem in sadjarskem področju kmetijski referent g. Zorčič Stanko. Zborovanje mu je izreklo splošno priznanje.

Poročila o vinski kupčiji v posameznih vinorodnih krajih Dravske banovine.

Ljutomer, 18. decembra 1934. Vinska kupčija se le počasi razvija. Cene vinu so sledeče: Za letnik 1933. plačujejo 5.50 do 7 Din za liter. Za novo vino je cena v štrigovskem okolišu 5 do 7 Din za liter, v ljutomerskem vinskem okolišu pa po 6 do 8 Din za liter. Večje množine so bile prodane po 7 Din liter.

Maribor, 7. januarja 1935. Vino letnika 1934. je povečini popolnoma povrelo, se lepo čisti in je že sposobno za pretakanje, kar se bo zgodilo, kjer se še ni, ta mesec. V mnogih kletah se najdejo vina, ki nagibajo k porjavenju; posledica lanske, nenavadno deževne zgodnje jeseni, oziroma grozdnice gnilobe. Sreča je, da imamo v kalimeta-bisulitu zanesljivo sredstvo za izlečenje te vinske napake. Vinska kupčija je nekoliko oživela. Prihajajo vinski kupci tudi iz bivše ljubljanske obla-

sti. V zadnjem času so plačevali novo vino po 6 do 8 Din liter. Zaloge starega vina so pri vinogradnikih povečini pošle, le redki so, ki ga še imajo. Neugodno na vinske cene za naše domače vino vplivajo velike množine cenenege banaškega in dalmatinskega vina, ki se v zadnjem času uvažajo v naše vinorodno središče Maribor. Vinski trgovci prodajajo gostilničarjem navadno vino po 5 Din liter, boljša vina pa primerno dražje. V gostilnah v Mariboru je vino po 10, 12, 14, 16 in 22 Din za liter.

Žitnoredja in mlekarstvo.

Razstave rodovniške živine na Gorenjskem.

Josip Sustič.

Nova gorenjska selekcijska zveza v Ljubljani je sporazumno s kr. bansko upravo priredila v jeseni 6 rodovniških razstav s premovanjem, in sicer: 25. septembra v Lukovici za selekc. zadrugo Brdo, 26. septembra pri selekc. zadrugi v Komendi, 28. septembra pri selekc. društvu v Ratečah pri Kranjski gori, 11. oktobra pri zadrugi v Velesovem, 12. oktobra v Strahinju za selekc. zadrugo Naklo in 13. oktobra v Škofji Loki.

Slika 3. Najboljše molznice.

Organizacija teh prireditvev je bila prav dobra, v par primerih naravnost odlična. Prigon je bil sledeč:

Edinice	Krave in breje telice	Mladina	Biki	Štev. daril	Znesek daril Din
Brdo	39	5	1	32	2.170
Komenda	88	23	1	58	4.845
Rateče	83	—	5	47	4.500
Velesovo	38	10	1	27	2.840
Naklo	33	11	5	37	3.020
Škofja Loka	21	9	1	21	2.030
Skupaj	302	58	14	222	19.405

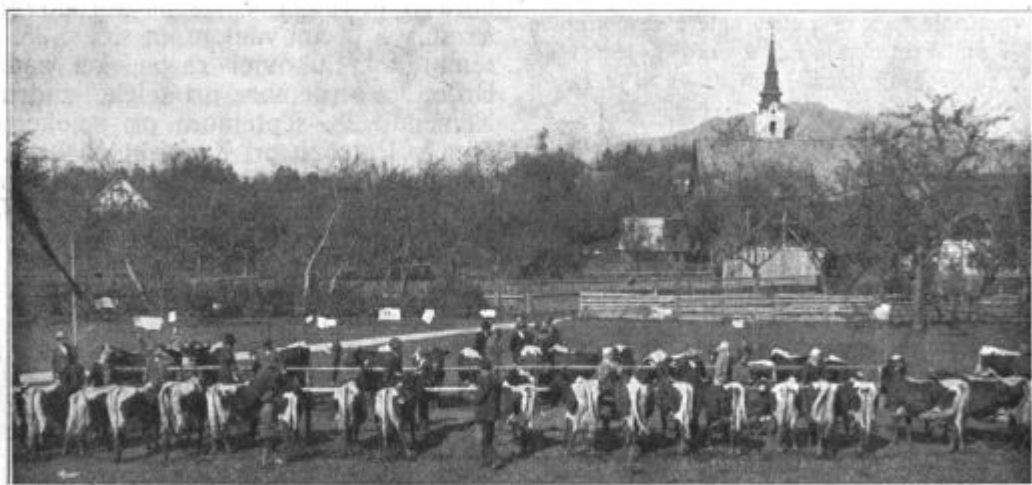
Kdor hoče dobro pridelati in vnovčiti svoje pridelke, mora čitati „Kmetovalca“ in „Vnovčevalca“!

Z malimi izjemami je bila disciplina glede prigona zelo zadovoljiva. Rejska kondicija je bila pri dolinskih selekcijskih edinicah dobra, pri hribovskih slabša, to pa zaradi nedavnega prigona živine s planin, ki žal niso najboljše v krmskem oziru, tem manj letos ob neugodnem vremenu ob času paše. Zelo dobra je bila rejska kondicija pri **selekcijskih zadrugah v Komeni in Velesovem**. Pri teh dveh zadrugah je bila tudi organizacija prireditve, nega živine in disciplina članstva brezhibna. Vendar tudi druge edinice niso močno zastajale. Plemenska kondicija je bila v splošnem zadovoljiva. Glede nege bi bilo pri nekaterih edinicah želeti več paznje in uvidevnosti pri članih, ki se še ne zavedajo v polni meri pomena takih prireditvev, kakor je rodovniško premovanje.

Premovanje v okolišu bele slovenske pasme.

Dipl. agr. Emerik Šiftar.

Po odredbi kr. banske uprave so se vršila tri premovanja v okolišu belega slovenskega goveda, ki obsega sedeče sreze: Maribor levi breg (sodni okraj Maribor), Maribor desni breg, Gornji grad, Slovenjgradec in Dravograd, in sicer 20. IX. v Velenju, 21. IX. v Slovenjgradcu in 22. IX. v Slov. Bistrici. Napredni živinorejci so združeni v selekcijskih edinicah, ki so najbolj razširjene v slovenjgraškem srezu. Selekcijske edinice so pa združene v Zvezi selekcijskih organizacij za belo slovensko govedo v Mariboru. Premovanja so se vršila le za rodovniško živino.

Slika 4. Rodovniško premovanje živine v Naklem.

Rodovniška premovanja so preizkušnja in ogledalo selekcijskega delovanja. Tu se pokažejo vladajoča skrb, delo in uspeh pri materialu krav, predvsem pa glede plemenskega zaroda in preskrbe dobrih rodovniških bikov. Pomanjkljivosti v enem ali drugem oziru padejo opazovalcu takoj v oči in ga morejo vzdramiti k bolj smotrenemu delu. Tudi pri premovanjih na Gorenjskem se je opazilo pomanjkljivosti zlasti glede števila in načina vzreje plemenskega naraščaja in še marsikaj drugega. Tega se rejci in odbori pač sami zavedajo. Priznati pa je treba, da so premovanja uspela dobro in dosegla svoj namen ter so prizadetim selekcijskim edinicam in članstvu lahko v ponos.

Vodstva organizacij, ki so letos prišle na vrsto za premovanje, so storila svojo dolžnost in so izvedla vse priprave v najboljšem redu. Komisiji za ocenjevanje živine je s tem bilo delo v veliki meri olajšano. Rodovniške knjige ter zapiski so bili v redu in tudi prigon se je vršil v vzornem redu.

V Velenju je bilo prignanih na premovanje skupaj 56 glav živine in le 3 rod. živali so ostale doma, in to vsled visoke brejosti, oziroma nezgode. Organizacija ima odličnega bika tako po zunanjih oblikah kakor po poreklu. Krave so pa dobile sledeče ocene: 3 prav dobro, 16 dobro, 18 povoljno, 2 slabo. Mlade živine je bilo 14 glav, od teh dobrih 3, povoljnih 7, slabih 4. Najlepši dve kravi, prav dobro ocenjeni,

Ne vaški sejm, temveč „Vnovčevalec“ je Vaš kašipot tržnih cen!

sta last **Strahovnika** Pongraca iz Št. Janža. Sredstev za nagrade je bilo dovolj, tako da se je razdelilo med živinorejce 5190 Din.

V **Slovenjgradcu** je najmočnejša selekcijska organizacija za belo slovensko govedo. Prignali so 103 glave živine. Prigon bi bil še večji, ako bi ne bilo oviralo slabo vreme prejšnjega dne zelo oddaljene člane iz Razbora; tako je ostalo doma 20 glav rodovniške živine. Zaradi velike oddaljenosti posameznih članov in težkih teren-skih razmer ima ta edinica tri plemenjake, ki so bili ocenjeni: 1 odlično, 1 prav dobro, 1 pa dobro. Krave so pa dosegle sledeče ocene: 3 odlično, 10 prav dobro, 40 dobro, 26 povoljno, 6 slabo. Odlično ocenjene krave so last **Rotovnika** Franca iz Pameč, **Günther** Erika iz Slovenjgradca in **Apata** Ivana iz Starega trga. Mladine je bilo malo, le 8 komadov in so bili ocenjeni: dobro 3, povoljno 4, slabo 1. Nagrad se je razdelilo za 8170 Din.

V **Slov. Bistrici** so prignali na premo-vanje 67 glav živine, od tega jih je bilo 17 last g. Glančnika Pavla s Pragerskega. Odlično so bile ocenjene 3 krave, vse tri od g. **Glančnika**, prav dobro 5, dobro 21, povoljno 21, slabo 2. Društvo ima 4 rod. plemenjake: 1 odlični, 2 prav dobra, 1 dober. Od 11 komadov mlade živine je bilo od g. Glančnika 10 glav, od teh 3 odlične, 5 prav dobrih in 2 dobri. Lepo je bilo vi-deti izenačeno živino g. Glančnika kot uspeh smotrne selekcije in pravilne vzgoje. Za nagrade se je razdelilo med kmetovalce 6495 Din.

V vsem pasemskem okolišu je bilo pre-gledanih 176 krav in 33 kom. mladine. Ocena za krave je izpadla sledeče:

	odlično	prav dobro	dobro	povoljno	slabo
Velenje	—	3	16	18	2
Slovenjgradec	3	10	40	26	6
Slov. Bistrica	3	5	21	21	2
Skupaj:	6	18	77	65	10

Najstarejša organizacija je v Slovenjgradcu in tu je tudi videti najboljše uspehe združnega dela. Večina krav je dobila dobro oceno, ki se pa že močno nagiba prav dobremu. Pripomniti moramo, da so krave v Slovenjgradcu izključno od malih kmetovalcev in ne z veleposestev. Pri odrasli živini je splošno opaziti napredek tako po zunanji obliki kakor po mlečnosti.

Slaba po kakovosti in številu je pa v splošnem mladina, o čemer pričajo sledeče številke in ocene:

	odlično	prav dobro	dobro	povoljno	slabo
Velenje	—	—	3	7	4
Slovenjgradec	—	—	3	4	1
Slov. Bistrica	3	5	3	—	—
Skupaj:	3	5	9	11	5

Odlično in prav dobro ocenjene mlade živali v Slov. Bistrici so iz hleva veleposesnika g. Glančnika s Pragerskega. Iz gornjega pregleda je razvidno, da **kmetški rejci posvečajo premalo paznje vzgoji mlade živine**. Pri mladi živini je videti posledice prezgodnjega in nepravilnega odstav-ljanja, slabega krmljenja in pomanjkanja gibanja. V tem oziru je potrebno še veliko pouka in propagande.

Najpoglavitejše pa je, da je voljo kmetovalcev za napredek opazati vsepovsod in če bodo oblasti podpirale to stremenje v moralnem in gmotnem oziru, uspeh ne bo izostal.

Navodila selekcijskim edinicam.

Objavljamo v daljšem izvlečku okrožnico št. 9. zveze selekcijskih društev za svetolisasto govedo Beltinci od 17. XII. 1934. Vsebina ve-ja tudi za edince v vseh ostalih okoliših.

Novi društvi. Na X. redni seji načelstva sta bili na novo sprejeti selekcijski društvi v Per-toči in Martjancih. Torej je sedaj v Zvezi 27 članic.

Društveni znaki za nove edince so: Za Lu-tverci „Lu“, Martjanci „Mr“, Pertoča „Pe“, Kupšinci „Kp“; za selekcijsko postajo na ban. kmet. šoli v Rakičanu „K. š.“, veleposestvo Beltinci „V. B.“, veleposestvo Rakičan „V. R.“.

Seje načelstva Zveze bodo v letu 1935.: 16. III. v Ljutomeru, 26. V. v Murski Soboti, 14. IX. v Dol. Lendavi in 7. XII. v Murski Soboti.

Glavna letna skupščina bo 26. maja v Murski Soboti.

Nov zvezni potovalni nadziratelj. Namesto od-stopivšega zveznega potovalnega nadziralca Do-minka Štefana je imenovan Nemeč Štefan iz Tur-nišča. Službo je nastopil že 1. oktobra.

Novi rodovniški biki. 15. X. 1934. so bili do-deljeni društvom novi originalni rodovniški biki, in sicer: A44 v Dobravnik, A34 v Lutverci, A45 v Kupšinci in A42 v Strukovce.

Potrđilo o izvozu in plemenski vrednosti (iz-vleček iz rodovne knjige). Kr. banska uprava je založila za ta potrdila posebne tiskovine, katere pa lahko dobijo samo edince, ki že najmanjše tri

leta dobro delajo in zanje prosijo. Prošnje za te tiskovine se naj predlože preko Zveze na bansko upravo.

Te tiskovine bodo potem v zalogi za te ednice, katerim bodo dovoljene, pri Zvezi po 5 Din za komad.

Kontrolne skupine. Članice naj čimprej določijo za novo poslovno leto v zmislu § 4. poslovnika za zveznega potovalnega nadziralca kontrolne skupine in te čimprej prijavijo zveznemu tajništvu zaradi kontrole po zvezinem potovalnem nadziralstvu.

Društveni občni zbori se morajo vršiti najkasneje do 31. marca. Na tem zboru se mora med drugim določiti tudi članarino. Članarina se pobira po stanju živine od 1. januarja 1935. Ta se naj določi tako visoko, da bodo kriti vsi društveni izdatki.

Društvene občne zборе se mora pravočasno prijaviti načelstvu Zveze, da more ta odposlati svojega zastopnika. O zborovanju, sklepih in imena delegatov za glavno zvezno skupščino se mora pravočasno sporočiti Zvezi. Zborovanja se morajo prijaviti sreskemu načelstvu.

Odborove seje članic. Društva naj določijo za vse leto odborove seje in prijavijo termine zveznemu tajništvu, da se more odposlati na te seje odposlanca. Seznam sej se mora poslati tudi pristojnemu sreskemu načelstvu.

Zaključek molzne kontrole. Molzni nadziratelji vseh edinic naj zberejo do 6. januarja vse kontrolne pole od preteklega leta in istočasno razdelijo nove. Vse pole naj natančno preračunajo tako da ne bo računskih napak ne pri dnevnih količinah ne pri polmesečnih in da bo končno tudi pravilno seštet letna množina mleka za vsako kravo. Molzni nadziratelji naj vpišejo vse s tintnim svinčnikom. Tako urejene liste je oddati rodovnikarju društva.

Rodovnikarji vse preračunajo, nepravilno vpisane številke prečrtajo s črnilom in vpišejo s črnilom pravilne. Očividno nepopolne in nepravilne liste zavrnejo, istotako liste, na katerih niso vpisane dvomesečne kontrole. Vse priznane pole s pismenimi pojasnili in rodovnimi knjigama A in B se naj pošlje do 15. januarja zveznemu tajništvu.

Rodovne knjige in molznokontrolne liste s končnoveljavno priznano molznostjo posameznih krav se bodo vrnille rodovnikarjem, ki vpišejo priznane celoletne zaključke molznosti v rodovne knjige. Delni zaključki se smejo zabeležiti le v opombi (pri društvih, ki so začela šele med letom poslovati).

Zveza nastopi z novim letom svoje četrto poslovno leto. Navzlic težkim časom naša Zveza ni samo porasla z novimi članicami, ampak tudi po številu članstva pri ostalih edinicah. Glavno pa,

za kar so bila društva ustanovljena, je to, da so ravno v preteklem letu pokazala, da imajo že lepo število dobrega plemenskega materiala; s tem so si dala sama najboljša izpričevala. Upamo, da bo tudi v prihodnjem letu kmetijski oddelek kr. banske uprave, kakor dosedaj, uvidel delovanje naše Zveze ter upošteval to predvsem pri nabavi novih plemenjakov, ki jih bodo morala dobiti naša društva.

Ob nastopu v novo poslovno leto pozdravljamo vse članice s toplo željo, da bi novo porojeno leto prineslo vsem našim članom živinorejcem obilo blagoslova in zadovoljstva.

Konjereja.

Pomlajevanje plemenskih živali po metodi Veronova.

A. Dimitrijev.

V sovjetski Rusiji je tekom zadnjega desetletja bilo izvršeno več poskusov pomlajevanja dragocenih plemenskih živali, ki so bile zaradi visoke starosti nesposobne za plemenitev.

Prvi primer takega pomlajevanja je izvršil, kakor poroča prof. Nemilov iz Moskve, profesor Voznisenki v Moskvi l. 1923.; to je storil na 18 let starem konju Maku, ki je bil deloma od starosti, deloma vsled naporne dela popolnoma izčrpan, tako da ni mogel niti stati na nogah; razen tega je bil konj pokrit z ranami, dlaka mu je izpadala, oči je pa imel kalne in priprte.

Operacija pomladitve je bila izvršena 26. maja l. 1923. na ta način, da so konju precepili (transplantirali) del semenovoda isti dan kastriranega žrebca. Pred operacijo je konj tehtal 294 kg. Peti dan po izvršeni operaciji se je konj vidno opomogel, postal je živahen, dobil je tek ter postal celo spolno razdražljiv. Deseti dan po izvršeni operaciji se je njegovo stanje še bolj popravilo, živalnost se je povečala in tudi rane po telesu so se vidno celile. Devetnajsti dan je izgledal popolnoma zdrav, pridobil je 32 kg na teži ter je obavil pot 8 km na dom lastnika peš in brez posebnega napora. Po dveh mesecih je bil konj ponovno komisionelno pregledan, pri čemer je bilo ugotovljeno, da je pridobil na teži okrog 50 kg, povečale so se mu še nadalje življenjske sile in telesna jakost ter delovne moči. Njegova dlaka je postala blesteča, oči so dobile sijaj.

Po tem uspelem poskusu je isti avtor izvršil še več enakih poskusov na izčrpanih žrebcih, vse z enako dobrim uspehom; vse živali so bile usposobljene za plemenitev.

Ti poskusi so se na to nadaljevali po profesorju Veronovu na govedih, ovcah, in kozah. Tako je na primer ta izvršil transplantacijo (precepljenje spolnih žlez) na 13 letnem biku, ki že 3 leta ni plemenil in ki je na to vršil ta posel popolnoma normalno. Vse živali, na ta način pomlajene, so se po nekaj mesecih operacije popolnoma izpremenile v svojem temperamentu, da jih ni bilo več spoznati.

Namen tega pomlajevanja gospodarskih živali, ki se v Rusiji še nadalje izvaja, je ta, da se prihrani na izdatkih za nabavo novih dragocenih plemenskih živali. Na teh namreč vlada tamkaj veliko pomanjkanje.

Ti podatki prof. Nemilova so z živino-rejskega stališča zanimivi ter v gotovih primerih tudi pri nas praktično izvedljivi, dasi se dosedaj še niso nikjer pri nas izvrševali.

Dvoje čestih bolezní naših hlevov.

Dr. Veble.

Bolezen, ki često obišče hleve naših konjerejcev, zlasti onih, ki rede težke konje, je takozvana krvomoka z ohromelostjo zadnjega dela. Ta bolezen napade konja navadno izven hleva čisto nenadoma tako, da mu ohromi križ in ves zadnji del, le redko pa sprednji del. Pri tem postanejo križne mišice trde, konj težko prestopa, se močno poti in se v čestih primerih zruši, ne da bi mogel več vstati. Otrdele mišice so nenavadno vroče ter manj občutljive. Seč dobi barvo kave ali pa postane čisto črn. Telesna toplota se zviša, utrip srca postane nagel, sluznice poplavijo, noge postajajo hladne; bolnik ne vzame nobene hrane, črevesje ne deluje, voda zastaja. To stanje se od dne do dne slabša in kmalu nastopi smrt.

Bolezen dolže, da je revmatičnega izvora in nastopi najčesteje v dnevih po nedelji ali praznikih, če smo konja obilno krmili, ko so čez nedeljo stali. Zlasti nevarne so nezmanjšane množine ovsa, koruze, otrobov, sladkorne repe ali melase v dnevih, ko stoje konji po več dni. Da torej preprečimo nastop te bolezní, moramo

zmanjševati množino krme na take dni, ko konji počivajo. Dobro je, če jih pustimo brez hrane vsaj pred ponovnim vpreženjem. Še koristnejše je, če jim damo po daljšem brezdelnem stanju kako lahko odvajalno sredstvo. Škodljivo je tudi omehkuženje kože, oziroma prenatlo ohlajenje kože toplote.

Če se bolezen enkrat že pojavi, je pomoč težavna. Navezani smo navadno le na to, da omilimo posamezne znake (simptome) bolezní: konja spravimo v gorak hlev in ga tam dvignemo v viseče jermene, ki jih pritrdimo na stropu, damo mu črne kave za krepčanje srca, skrbimo za izpraznjenje črevesja in mehurja; bolnika pokrijemo; če nima jako oslabiljenega srca, mu izdatno puščamo kri. Poklicni živino-zdravnik bo skušal ugodno vplivati na potek bolezní z injekcijami raznih poživljajočih sredstev pod kožo in v kri. Če bolnik naglo reagira na to z zboljšanjem, se izgledi na ozdravljenje povečajo.

Drug čest obiskovalec konjskih hlevov je tudi nenadoma nastopajoča zateklina nog, največkrat zadnjih. Nemci imenujejo to bolezen „Einschuss“, ker izgleda, kakor da je konj obstreljen. Oteklina na eni ali obeh nogah nastopi naglo, čez noč; zateče pa vsa noga od kopita do preko skočnega členka; koža na nogi je pri tem napeta, vroča in občutljiva; konj dobi vročico ter par dni ne žre in močno šepa. Po nekaj dneh se stanje zboljša, nakar oteklina popusti, redkokdaj pa popolnoma izgine. Konj izgleda kakor da je ozdravel. Čez nekaj časa se pa napad ponovi in konjevo stanje se poslabša. Noga medtem vedno bolj zateka, koža na njej se debeli; obrisi noge izginjajo in vsa noga dobiva bolj in bolj obliko valjarja ali slonove noge. Končno ne more konj noge več pregibati in ni več za nobeno uporabo.

Vzrok te bolezní je po mnenju strokovnjakov okužba podkožnega veznega tkiva z gnojnimi bakterijami, revmatizem, včasih pa tudi rdečično kožno vnetje, oziroma smrkavost.

Če slednjega vzročnika izključimo, ima zdravljenje te bolezní uspeh le v prvih napadih. Obstoji pa v toplih kopelih, oziroma toplih do vročih obkladkih s kafrino žganjico, z ogretim otrobi, oziroma s senenim zdrobom. Vendar pa imajo vsa ta sredstva to slabo stran, da se hitro ohladi in jih je treba prečesto obnavljati. Zato je priporočljivo pri tem uporabljati take sno-

vi, ki drže toploto dalj časa. Kot taka snov se je izkazala mešanica enakih delov šote ter parafina. To mešanico ogrejemo do 80° in jo v tem vročem stanju denemo na zatekle dele noge. Najbolj praktično je, če se pri tem poslužimo vreče, ki jo prikrojimo v obliki noge in v katero potem natrpamo to vročo zmes. Drugi dan obkladek obnovimo in to ponavljamo tako dolgo, da izgine oteklina in šepanje. V novejšem času obeta uspehe zdravljenje z vbrizgavanjem posebnih dražejih sredstev (cepiva) pod kožo ali v mišice obolelega telesnega dela; to cepivo ima namen oslabele odporne moči bolnega telesa zbuditi in pojačiti, tako da telo škodljivce lažje izloči. Uporablja se pa z uspehom in v svežih (akutnih) napadih kakor tudi v zastarelih dolgotrajnih primerih.

Gozdarstvo.

Ob prevratu leta.

Ing. V. Novak.

Po stari šegi in navadi se ob Novem letu gospodar rad ozre še enkrat nazaj v pojemajoče leto in ugiba, kaj mu bo prinesla v temo zavita prihodnost. Takrat se spomni z veseljem tudi na svoj gozd, ki mu povečini ne prizadene toliko truda, skrbi in denarnih bremen, kakor druge gospodarske panoge. Zato bomo v „Kmetovalcu“ še enkrat pregledali, kaj se je na splošno pri gospodarstvu z gozdi godilo v preteklosti in kaj nam je ukreniti v prihodnje.

Mnogi posestniki, ki imajo razmeroma dosti gozda, ne znajo postopati ž njim tako, da bi iz svojih gozdnih parcel dobili toliko, kolikor se iz njih dobiti da. Kako velikega pomena za **donosnost** gozdov je previdno in preudarno prebiranje, je bilo že dostikrat povedano. Le premnogokrat pa so pametne besede „bob ob steno“. Namesto, da bi se sekalo najprej bolno, zanikarno in vejnato drevje, se dela dostikrat ravno nasprotno. Iz gozda jemljejo najprej najlepša drevesa. Sušice, stare koše in drevesa, ki so kriva kot turške sablje, pa puščajo v gozdu, da povedo vsakemu, ki mimo gre, kakšen je oni, ki gospodari v gozdu.

Veliko pa je število takih kmetij, ki imajo vsled ponovnih **delitev** premalo gozda.

Tako opazamo tudi v l. 1934., da se mali kmetijski gozdovi vedno bolj drobijo.

Ta pojav, ki se godi že cela desetletja, ni v prid ne posestniku in ne gozdu. Zato bi bilo treba proti temu kaj storiti. Uspešno bi mogel zadržati to razkosavanje le poseben zakon, ki bi predpisoval nedeljivost za gozdna gospodarstva do gotove meje. Podobne zakone imajo, oziroma so imeli že v nekaterih drugih deželah. Vsako samostojno gospodarstvo bi moralo imeti toliko gozda, da bi iz njega dobivalo drva za dom in les za popravila gospodarskih poslopij in orodja. Poleg tega pa naj bi ostalo vsako leto nekaj drevja tudi za prodajo.

Če se bodo delitve kmetijskih gozdov vsled prodaje in dediščine v taki meri množile, bo treba misliti tudi pri gozdarstvu na medsebojno podporo na združni podlagi. Naloge takih **zadrug** bi bile: vzajemna pomoč pri pogozdovanju, čiščenju in izkoriščanju gozdov, skupen postopek pri čuvanju in urejevanju gozdov, naprava in popravilo skupnih potov ali drugih pravih naprav. Najvažnejše pa bi bilo, da bi take zadruge nudile tudi posojilo onim posestnikom, ki bi sicer morali sekati nezrele gozde zaradi denarne stiske. Jamstvo za posojilo bi bil v gozdu stoječ les. Posestne pravice posameznih bi morale ostati pri takih zadrugah nedotaknjene in gozdi ne bi smeli postati sčasa solastnina.

S **solastninskimi** gozdi imamo prav slabe izkušnje. Skoraj se lahko reče, da se pri nas s skupnimi gozdovi in „gmajnami“ najbolj zanikarno gospodari. Take slabe skupne gozdove bi bilo najbolje razdeliti med posamezne upravičence.

Ravno pri solastninah v nekaterih p'a-ninskih krajih vidimo še starinske pojme o gozdovih. Tako najdemo še pastirje, katerim je že prirojeno, da podbelijo brez premisleka vsako drevo v bližini pašnikov. Oni mislijo še danes tako, kakor so mislili naši pradedje v starodavnih časih, da je krčenje gozda posebno zaslužno delo. Pa časi so se izpremenili. Naši predniki so imeli prav, ko so izpreminjali divje gozde po ravninah v oranice, senožeti in pašnike. Dandanes pa so razmere take, da je gozd že potisnjen v kraje in lege, kjer bi vsaka druga vrsta zemljišča donajala trajno manj dobička kakor gozd. Ostal je le še boj med pašniki in gozdi. V tem boju pa ne bi smeli odločevati prej omenjeni pastirji, ki živijo z roke v usta. Če stojimo pred vprašanjem — **gozd ali pašnik** — moramo pač nekoliko globlje stvar

premisli in vprašati za svet kmetijskega in gozdarskega izvedenca. Če ta dva pri-
deta do zaključka, da bo v tistem kraju
trajno več donasal pašnik, se odločimo
za pašnik. Če pa vse kaže, da bi se na
pašniku tla slabšala in da je nevarnost,
da se na zemljišču pokažejo bele skalnate
rebri, bomo izbrali gozd.

Razen v planinskih krajih, se pri nas
razmeroma malo gozdov izkrči, kar je
znamenje, da posestniki še vedo pravilno
ceniti vrednost gozdov. Pogosto se celo
zgodi, da poljedelci pogozde iz lastnega
nagiba del svojih pašnikov, ker pričaku-
jejo od gozda več haska.

Večinoma pa le poseke v gozdih posa-
jajo z gozdnimi sadikami. L. 1934. **se je**
pogozdovalo manj kakor prejšnja leta.
Mnogi so se izgovarjali s tem, da nimajo
denarja za sadike in delo. Kdor pa pomisli,
da je na nepogozdeni frati vsako leto iz-
gubljen prirastek, da je pogozdovanje tem
težavnejše čim dlje se ž njim odlaša, da
so tudi tla od leta do leta slabša, ker nanje
pritiska sonce in izpirajo dobro gozdno
prst nalivi, ta se bo odločil, da v novem
letu popravi to, kar je v starem zamudil.
Če mu posebno trda prede, naj se obrne
(najbolje preko občine), s prošnjo na go-
zdarskega referenta pri sreskemu načel-
stvu, da dobi **sadike brezplačno** ali vsaj
po znižani ceni. Spomladi 1934. se je dalo
nad pol milijona gozdnih sadik brezplačno
in tudi v bodoče bo šla banska uprava
glede tega na roko manj premožnim po-
sestnikom.

Pogozdovanje pa ni važno samo za
posameznika, ampak tudi za cele narode
in države. Čitali smo, kako ogromne vsote
izdajajo za pogozdovanje Amerika, Anglija
in Italija. Vse te države so uvidele, kako
je bilo škodljivo nezmerno izsekavanje
gozdov, ki je poslabšalo vremenske pri-
like, rodovitnost zemlje in splošno narod-
no gospodarstvo. Izkoriščanje gozdov
„na veliko“ je bil zlasti za Ameriko po-
izkus, katerega sedaj drago plačuje. Tudi
pri nas smo na stroške pogozdovalnega
fonda pogozdovali l. 1934. kraški svet na
Slivnici, pri Polhovem gradu in drugod.

Staro leto je bilo za pogozdovanje
ugodno. Drevje je zgodaj ozelenelo, ker
pa ni bilo suše in pomladanskih pozeb
(izvzemši ponekod na Pohorju), so se dre-
vesca dobro razvila.

(Konec prih.)

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 1. L. 1933. smo se dogovorili z zi-
darjem zaradi zidanja nove hiše. Zidar je bil za-
četkoma sporazumen, da se mu plača z vložno
knjižico ljubljanske kreditne banke. Pozneje, pri
končni pogodbi, pa je stavil ustno klavzulo, da bo
delal le tedaj, če se mu plača vsaj polovica v go-
tovini. Sedaj, ko je hiša gotova, pa zahteva tudi
drugo polovico v gotovini, katere mu pa zaradi
pomanjkanja gotovine ne morem plačati. Knjižice
pa tudi ne mara sprejeti. **Ali me lahko zidar toži**
za drugo polovico v gotovini, odnosno je-li vezan
sprejeti vložno knjižico, ki mu jo hočem izročiti?
(L. I. v U.)

Odgovor: Zidar je upravičen zahtevati in to-
žiti za plačilo druge polovice v gotovini, ker je le
gotovina edino zakonito plačilno sredstvo. Pri
sodni razpravi sicer lahko ugovarjate, da ste se
dogovorili — v obliki ustne pogodbe —, da bo
sprejel plačilo druge polovice v hranilni vlogi. Ako
morete ta ustni dogovor z verodostojnimi pričami
dokazati, potem je z gotovostjo pričakovati, da bo
sodišče zavrnilo zidarja s svojo zahtevo ter mu
naložilo tudi vse pravne stroške. Sicer lahko tudi
Vi tožite zidarja z ugotovitevno tožbo, da je po
sklenjenem dogovoru zavezan sprejeti hranilno
knjižico v plačilo.

Š. S.

Vprašanje 2. Pristopil sem h Kreditni gospo-
darski zadrugi v Celju, češ da daje brezobrestna
posojila. Plačal sem pristopnino 250 Din in dva
mesečna prispevka po 257 Din, to je 514 Din. Vr-
nitve pristopnine od zadruge sicer ne morem za-
htevati, pač pa oba mesečna obroka, t. j. 514 Din,
zadruga pa mi je odobrila samo 329 Din. **Ali lahko**
zahtevam in izterjam oba vplačana prispevka v
znesku 514 Din in kam se mi je v tej zadevi pri-
tožiti? (H. M. v P.)

Odgovor: Vprašanje, ali Vam pristojna vrnitev
vplačanih prispevkov v celoti ali pa v zmanjšanem
znesku, zavisi od združnih statuten, ki jih je
odobrila banska uprava. Ker nam ti statuti niso
znani, Vam na to vprašanje ne moremo dati po-
jasnila. Vsekakor pa se morete v zadevi vrnitve
prispevkov pritožiti na mestno poglavarstvo v Ce-
lju, odnosno na bansko upravo v Ljubljani. Š. S.

Vprašanje 3. Sem kmet in dolgujem izza
l. 1930. svojemu nečaku večjo vsoto denarja. V
mesecu avgustu l. 1933. je moj nečak-upnik izrazil
željo, da bi njegov svak rad kupil od mene neko
njivo in da bi se potem s to kupnino pobotala
(kompenzirala) njegova (nečakova) terjatev. Ker
njive nisem hotel prodati, me je nečak-upnik iz-
ročil odvetniku, ki me je pozval, da naj plačam
tekem 8 dni ves dolg, ker sicer vložim tožbo. Po-
dal sem se takoj k nekemu drugemu odvetniku ter
mu zadevo pojasnil. Ta mi je izjavil, da naj upnik

le toži, ker ne bo ničesar dosegel, razen vknjižbe, ki sem mu jo itak že prostovoljno ponudil; pravne stroške pa da bo moral upnik vse sam nositi. Tako je prišlo do tožbe. Pri drugi obravnavi se je izkazalo, da upnik ne more doseči takojšnjega plačila dolga in ne prodaje njive. Nekaj dni po razpravi sem dobil od svojega odvetnika račun, da mu naj plačam pravne stroške v znesku 1200 Din. Opozoril sem ga na svoječasno izjavo, češ da bo pravne stroške moral nositi **upnik**, nakar mi je odvrnil, da mora vsaka stranka plačati svoje stroške. Sedaj pa, ko sem pri **upniškem zastopniku** plačeval prvi obrok (pravilno: obresti za l. 1934.), mi je tudi ta izročil svoj račun in zahteval, da mu naj plačam pravne stroške v znesku 2047 Din. Prosim pojasnila: 1. Ali sem res dolžan sam plačati vse pravne stroške, ko sem vendar vsekdar priznaval svoj dolg in se nikakor nisem branil plačila? 2. Ali obstoja kako pravno sredstvo proti zahtevanim odvetniškim stroškom? 3. Ali priporoča Kmetijski družba svojim članom, da pristopajo k zadrugi, ki se je v Ljubljani ustanovila pod imenom: „Zaščita za posredovanje zaščitanih kmetov“? (N. P. v J.)

Odgovor: Ad 1. in 2. Iz vprašanja ni razvidno, ali se je pravda končala z razsodbo ali pa s poravnavo. Ako se je končala z razsodbo, je sodišče tudi izreklo, **kdo nosi** pravne stroške. Če je sodišče izreklo, da morate nositi pravne stroške samo Vi, potem se sedaj po preteku enega leta v zadevi ne more ničesar več ukreniti. Pač pa lahko zahtevate, da stroške odmeri odvetnikoma sodišče. Proti tej odmeri je dopustna pritožba. Ako se je pa pravda končala s poravnavo, potem sta se morale obe stranki glede plačila odvetniških stroškov že sporazumeti pri poravnavi, kar mora biti zabeleženo v sodnih spisih. Ako pa tega v spisih ni zabeleženo, potem pač mora vsaka stranka nositi stroške svojega odvetnika. — Ad 3. Poslovanje označene zadruge Kmetijski družbi ni poznano. Vsled tega tudi k vprašanju družba ne more zavzeti nikakega stališča. Pač pa se članom, ki so naročniki „Kmetovalca“, priporoča, naj se v dvomljivih zadevah svojih dolgov obračajo na uredništvo tega lista.

Š. S.

Vprašanje 4. Kupil sem kostno moko, ji dodal pepela in nekoliko apnenega prahu. Ko sem trosil po travniku, je sosed trdil, da je Tomasova žlindra boljša, češ da traja njeno gnojenje 3 leta, pri moki pa le eno leto. Kaj je na tem resnice? (J. Š. v V.)

Odgovor: Iz dopisa ni razvidno, ali je mišljena surova ali razklejena kostna moka. Razklejeni kostni moki ni treba primešavati apnenega prahu, ker bi le utegnil vezati prosto fosforno kislino. Prah in pepel je trositi posebej, kostno moko zopet posebej. S tem bi dali travniku fosforja, kalija in apna. Če bi spomladi na travnik navozili še ne-

koliko gnojnice, bi bilo gnojenje popolno. Kostna moka učinkuje več let: Surova potrebuje delj časa, da se razkroji in uporabi, torej je njen učinek dolgotrajnejši. Razklejena kostna moka pa prej deluje, pri vsem tem pa učinkuje najmanj toliko časa kot Tomasova žlindra. Naši kmetovalci pač poznajo le Tomasovo žlindro, ker so se navadili nanjo in ker so imeli z njo lepe uspehe. Mislijo, da je edino ona dobra. V resnici pa imamo že mnogo fosfornih gnojil, ki prav nič zanjo ne zastajajo, ki se doma pridobivajo (kostna moka, fosfatna žlindra) in ki so mnogo cenejša. S kostno moko so imeli povsod lepe uspehe na travnikih ter jo toplo priporočamo. **S. V.**

Vprašanje 5. Zgradil sem silos in ukisal krompir. Sedaj se je pa pojavila voda, ki prihaja v mehurčkih skozi ilovico. Ali je to znak, da se krompir kvari? Ali naj ga takoj pokrmim? (F. L. v S.)

Odgovor: Težko je odgovoriti, ker ne navajate, kakšen krompir ste ukisali, presni ali parjeni. Pri presnem krompirju se navadno pokaže peneče vrenje, ki ni prijetno. Da se vrenje prepreči, se izprva jama napolni le do $\frac{3}{4}$ višine, ostanek pa šele, ko je vrenje popustilo. Dodatek 1% melase ali 0.5% živinske soli ugodno vpliva na normalni potek vrenja. Zmrznjeni krompir se lahko ukisa, nikdar pa ne gnili, nezreli ali krompir s klicami. Presno skisani krompir je le za goved. Če je pa bil krompir parjen, se peneče vrenje navadno ne pojavi. Krompir se pari le 1—1½ ure. Če ste ukisali presni krompir, ni penjenje nič čudnega. Bo popustilo in bo vse v redu. Vsekakor priporočamo, da odprete v ilovici luknjo in da pregledate krompir. Če je bil ilovnati pokrov dober, mora biti tudi krompir. Ko bo vrenje prenehalo, pazite, da bo ilovica skrbno zatolčena, da ne bo vhalaj zrak v silos. Poglejte in poročajte, kajti zadeva zanima vse čitatelje!

S. V.

Vprašanje 6. a) Ali je sajenje trti samorodnic, na pr. šmarnice in izabele, prepovedano tudi kmetu, ki bi njih pridelek izključno sam uporabljal le za svojo domačo potrebo, in sicer predvsem kot pridelek sadjevcu? — b) Ali je „cepljena izabela“ tudi samorodnica? — c) Ali je za sajenje samorodnic potrebno kako dovoljenje in od koga? — d) Ali so predvidene kake kazni za razmnoževalce samorodnic? (J. V. v P.)

Odgovor: a) Že zakon o obnavljanju in pospeševanju vinarstva od 30. decembra 1921. s pravilnikom za izvrševanje tega zakona od 14. novembra 1923. prepoveduje pridelovanje, prodajo, preprodajo in sploh vsakršen promet ter vsakršno razmnoževanje trsja samorodnic. Zakon o vinu od 9. decembra 1929. s pravilnikom k temu zakonu od 24. julija 1930. odreja posebej, da pri pripravljanju sadjevca za prodajo ne smemo uporabljati niti

grozdja od vinske trte niti njegovih proizvodov: mošta, vina, tropinščnice in tropin. Da pri tem niso izvzete samorodnice, je ob sebi umevno. Mešanje sadjevca s proizvodi samorodnic ali obratno je še posebno strogo zabranjeno. Odredba iz finančnega zakona za leto 1934./35. dopušča starim samorodničarjem, da zaenkrat še smejo imeti do največ 500 samorodnih trsov izključno za svojo lastno domačo rabo, vse drugo samorodno trsje preko navedenega števila pa je treba izkrciti do 1. marca 1935. Novih takih nasadov ne sme nihče napravljati. Stari samorodničar pa naj svoj samorodni pridelek lepo sam popije in ne sili z njim v promet, niti ga nikomur ne daje kot nagrado za kake usluge, niti kot darilo, da ne bo imel nepotrebnih sitnosti — lahko s prav hudimi kazenskimi posledicami. Gre vendar za obči blagor, za pospeševanje in ohranitev žlahtne vinske proizvodnje, ki preživlja tako težke čase. Samorodničarstvo ji je najhujša in najgrša sovražnica. Gojitev samorodnic se pač ne izplača naprednemu kmetovalcu za voljo tudi zdravju kvarnega proizvoda, ki ne sme v promet v nikakršni obliki. Za napravo zdrave pijače za dom je dovolj drugih možnosti, osobito iz našega tako bogatega sadjarstva. Novega nasada samorodnic torej ne smete napraviti. — b) Izabela je samorodnica, čeprav smo jo cepili na kakršnoli podlago. — c) Dovoljenja za sajenje samorodnic Vam ne more nihče dati. — č) Kršitve zakona o vinu se kaznujejo po tem zakonu, kršitve zakona za obnavljanje in pospeševanje vinarstva pa tudi po kazenskem zakonu. Kazni so zelo občutne.

A. Z.

Vprašanje 7. Imam 9 hl vina že na drožeh ter ima duh po plesnivem, ker je bil sod precej plesniv. Kako naj odpravim iz vina duh po plesnobi? (M. K. v P.)

Odgovor: Predvsem pretočite vino takoj v drug zdrav sod ter zažgite v njem tik pred natočenjem po 1 azbestnožvepleno trščico na 2—3 hl. Že s tem bo vino nekaj slabega priokusa izgubilo. Pokušajte čez nekaj dni, v koliko se je izboljšalo, nakar mu dodajte 60—100 gramov epinita na hl, ki ga poprej zmešajte v škafu dotičnega vina ter vlijte vse skupaj v sod in zopet dobro premešajte. Če je vino rdeče, bo postalo precej svetlejša in ko se izloči ves epinit, t. j., ko se vino učisti, ga zopet pretočite in lahko zrežete z bolj temnim vinom. Plesnivi sod pa izlužite dobro z izparivanjem, oziroma z vročo zakuhamo sodo $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ kg na hl. Uporabite za to lahko tudi žvepleno kislino (5—10 dkg na hl), a morate pri tem previdno ravnati, da se s kislino ne opečete.

F. G.

Družbene zadeve in razno.

Od naših naročnikov. Uredništvo je prejelo v zadnjem času dokaj zahvalnih pisem, v katerih se bralci zahvaljujejo za nasvete in pouk, ki je bil podan v lanskem „Kmetovalcu“. Tako piše g. I. G., posestnik iz Ljubnega pri Celju sledeče: „Tudi v tem letu se bom naročil na „Kmetovalca“. Denar imam že pripravljen, vkljub temu, da mi težko gre za denar. Včasih najdem v listu primeren pouk, ki odtehta ta izdatek in mi prinese večkratni dobiček. Ker čitam „Kmetovalca“, sem tudi obveščen o vseh akcijah, ki jih izvaja KD pri vnovčevanju kmetijskih pridelkov, poučen sem o odredbah kr. banske uprave, oddelka za kmetijstvo, zlasti o podporah, ki jih deli v ta ali oni namen. V njem najdem potreben pouk v vseh panogah našega kmetijskega gospodarstva, posebno pa rad čitam odgovore in vprašanja, notice „Vnovčevalca“ in tržna poročila v njem. Na vzpodbudo „Kmetovalca“ sem se tudi udeležil 10 dnevnega kmetijskega knjigovodstvenega tečaja na kmetijski šoli v Št. Jurju pri Celju. Od takrat sem začel natančno računati, delati, hraniti in zbirati. Opustil sem kajenje in tudi poset gostiln. Poprijel sem se vsega gospodarskega dela z največjo vnemo, popravil sem hleve, popravil orodje, nakupil sadno dreve in izpopolnil sadonosnike, očistil travnike itd. Vkljub krizi za silo izhajam in sem zadovoljen v polni meri z uspehi. Zato priporočam vsem kmetovalcem, ki še niso naročeni na ta list, da ga čimpreje naročijo, ki je pravzaprav najvažnejše in najpotrebnejše strokovno glasilo za slehernega kmeta. Izdatek za naročnino, to je 25 Din letnih, je gotovo malenkosten za tako obširen in lično urejevan gospodarski list, ki ne bi smel manjkati v nobeni kmetijski hiši.“

Kazalo „Kmetovalca“ za l. 1934. Kdor hrani „Kmetovalca“ in želi kazalo, naj sporoči Kmet. družbi, da se mu isto dopošlje.

Tako je prav. Sresko načelstvo v Celju je s svojim dopisom z dne 28. decembra 1934., No. 14863/34, poslalo zelo aktualno okrožnico vsem osnovnim šolam in občinam, v kateri poudarja neobhodno potrebo organizacije kmeta pri kmetijskih podružnicah. V organizaciji je moč! Kmetijsko-gospodarski položaj zahteva, da je vsak kmetovalec organiziran v gospodarski organizaciji, ki posveča skrb vnovčevanju kmetijskih pridelkov. Taka organizacija je povsod „podružnica Kmetijske družbe“. Kmetovalci morajo dalje upoštevati, da je glasilo Kmetijske družbe „Kmetovalec“ tudi nekako poluradno glasilo kr. banske uprave, v katerem se objavljajo razne akcije za

podpiranje in pospeševanje kmetijstva. Oglas poziva nadalje, da pristopijo kmetovalci kot člani h kmetijskim podružnicam ter naročijo „Kmetovalca“ s priložo „Vnovčevalec“, ki je najcenejši časopis v in tudi izven države, ki obravnava vse panoge našega kmetijskega gospodarstva.

Da ne bo nespোরazumljenja zaradi „Kmetovalca“.

Ponovno opozarjamo, da smo poslali 1. številko letošnjega „Kmetovalca“ vsem našim starim naročnikom. Drugo številko bodo pa prejeli le oni, ki bodo naročnino v znesku Din 25.— plačali do 1. februarja t. l. Pozivamo vse podružnične odbornike, da skušajo nabrati čim več naročnikov v svojem okolišu. Ugotavljamo veselo dejstvo, da je vkljub velikemu pomanjkanju denarnih sredstev na kmetih pri mnogih kmetijskih podružnicah število naročnikov naraslo. Ponekod se združujejo po dva do tri člani, ki potem naročajo skupno list, ako posameznik tega zneska ne zmore. Pošljite točne naslove, da ne bo pomote pri dostavljanju lista.

VABILA

k letnim zborom podružnic Kmetijske družbe v Ljubljani, r. z. z o. z.

Spored:

1. Čitanje pravilnika, zlasti § 2., 3., 6., 7., 8., 9. in 10.
2. Slučajnosti.

V nedeljo, 27. januarja 1935.:

Gomilsko, ob 8. uri v šoli na Gomilskem; Ježica, ob 10. uri v Gasilnem domu; Mošnje, ob 1/2 15. uri v šoli; Rečica-Nazarje, po sv. maši ob 8. uri pri članu Firštu na Rečici; Sv. Jurij ob J. ž., ob 9. uri v narodni šoli; Siška, ob 14. uri pri načelniku g. Černetu; Sevnica pri Trebnjem, ob 14. uri v podružničnih prostorih; Višnja gora, ob 15. uri pri Omahu; Sora, ob 8. uri zjutraj v šoli; na Svečnico, 2. februarja 1935.:

Brezovica, ob 1/8 8. uri, po prvi sv. maši v šoli na Brezovici; Slovenska Bistrica, ob 1/2 10. uri v hotelu Beograd;

v nedeljo, 3. februarja 1935.:

Duple pri Trzinu, ob 10. uri v hiši načelnika; Iška vas, ob 1/2 14. uri pri g. Jakobu Župe;

v nedeljo, 25. marca 1935.:

Kranjska gora, po dopoldanski službi božji v Gasilskem domu.

Razno.

Dražba kožuhovine od divjadi vseh vrst bo 28. januarja 1935. v Ljubljani na velesejmu. Lovsko-prodajna organizacija „Divja koža“, ki prireja to dražbo, vabi vse lovce, da ji poverijo svoj lovski plen v prodajo, kajti ona bo kot vedno tudi tokrat znala najbolje varovati koristi naših lovcev. Vsakdo naj svoje blago čimprej pošlje, vendar pa morajo biti kože dobro pripravljene. Koža mora biti cela, t. j. poleg kožuha mora ostati odrta

glava, uhlji, smrček, rep in prednji stopali. Žival moramo odreti „na meh“. „Meh“ napnemo na dve ožji deski ter ga pribijemo z žebli na spodnjem koncu. Tretjo desko pa vtaknemo v sredino, tako da kožo nekoliko napnemo. Posušimo jo samo napol, nato jo obrnemo ter dodobrega posušimo. Star način sušenja „mehov“ z nagačeno slamo danes ne prihaja več v poštev. — Kože pošljite na naslov „Divja koža“, Ljubljana, Velesejmu.

Književnost.

Naše finančno pravo; neposredni davki, drž. trošarina, takse. To je naslov knjige, ki vsebuje sistematično obdelane vse sedaj veljavne davčne trošarinske in taksne predpise, ki se predvidoma tudi v bližnji bodočnosti ne bodo izrpenili. Knjiga ne nudi našemu ljudstvu samo temeljitega pouka v davčni in finančni stroki, temveč daje tudi v marsičem navodila za vlaganje prizivov posebno v pridobinskih zadevah. Knjigo, ki jo je priredil Sušec Štefan, načelnik fin. odd. banske uprave v pok., priporočamo v nakup vsem podružnicam Kmetijske družbe, kakor tudi posameznim našim članom, osobito onim, ki se poleg kmetijstva bavijo še s kakim drugim pridobitnim poslom. Naroča in dobiva se knjiga v tiskarni „Merkur“, d. d. v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23, in stane 100 Din.

Več koščičastega in lupinastega sadja. Kr. banska uprava je izdala knjižico, obsegajočo 76 strani, v kateri je podal v lepem in lahko umljivem jeziku g. Priol ravnatelj vinarske šole v Mariboru najvažnejše o pospeševanju koščičastega in lupinastega sadja za Dravsko banovino. Knjižica stane samo 2 Din ter jo ima v zalogi kr. banska uprava. Vsebina je zelo poučna in pestra ter obravnava: Več koščičastega in lupinastega sadja, svetovno produkcijo in potrošnjo sadja, potrošnjo in uvoz sadja v Avstrijo, Nemčijo, Anglijo, celokupni izvoz iz Jugoslavije, konkurenčno sposobnost naše države, podnebje in zemlja v glavnih sadjarskih predelih naše banovine, strokovna navodila za večje sajenje tega sadja v naši deželi. Zaradi nizke cene in prepotrebne pouka za razmnoževanje teh sadnih plemen pri nas, priporočamo to knjigo vsakomur, ki se bavi in se zanima za pospeševanje sadjarstva, da si jo nabavi.

Blaznikova „Velika pratika“ za leto 1935. je izšla letos že devetdesetih. Za ta jubilej je prav lepo in primerno opremljena. Znano je, da hočejo imeti Slovenci samo to pratiko, ne samo pri nas doma, temveč tudi v inozemstvu, v Ameriki, Nemčiji, Italiji, Avstriji i. t. d. Ta edino prava in res domača pratika se naroča pri tiskarni J. Blasnika nasled. v Ljubljani.

Napreden kmetovalec in naš list sta nerazdružljiva!

VNOVČEVALEC

15. januarja 1935.

Gospodarska samopomoč.

Ljudevit Sagadin.

Poglejmo po svetu in po Dravski banovini in še okoli sebe! Kaj vidimo? V težkih časih živimo, da nas tlači težko breme: gospodarska kriza, ki je zavladovala po vsem svetu, tako tudi v naši državi in pri nas. Vsi narodi se otepajo te težke mōre. Če bi mi ostali križem rok in ne bi šli po zgledu drugih narodov in držav za izboljšanjem našega položaja in pobijanjem krize, tedaj nam ni pomagati in nihče nas ne bo reševal, ako sami ne bomo ničesar storili.

Če si pa hočemo pomagati in zajeziiti krizo, si moramo predočiti glavne vzroke:

Ti so: 1. visoke javne dajatve, 2. visoke nakupne cene industrijskih in obrtnih izdelkov, 3. nizke cene kmetijskih pridelkov itd.

Če kmetovalec nima denarja, ga nima nihče, pravi drugi pregovor, ki je žal zelo resničen. Vsi pravite: tako dalje ne gre, ne moremo naprej, mi gremo nazaj! Če tako govorimo, izgubljamō že pogum in se udajamo brezbrizno usodi, ki nas lahko zanesse bogve kam, odkoder rešitve ne bo. — Živi ne moremo v zemljo, torej moramo živeti, in če hočemo živeti, moramo stremeti za tem, da si ustvarimo življenjski pogoj in boljši gmotni položaj. Čisto gotovo je, da nas najbolj tlačijo nizke cene kmetijskih pridelkov, ker nimamo primerenih izkupičkov zanje, da bi lahko zmagali javne dajatve in si nabavili vse potrebščine za svoj obstoj in razvoj, to je industrijske in obrtne proizvode, ki so v svoji ceni visoki in niso v pravem razmerju s cenami kmetijskih pridelkov.

Poglejmo si natančno ves položaj!

Javne dajatve: davki z dokladami so bili in bodo ostali. Nismo se nikoli branili davkov po božjem nauku: daj kralju, kar je kraljevega in Bogu, kar je božjega! Svojčas je bilo kmeta sram, če je bil za davke zarubljen. Danes je žal že skoraj

pri vsaki kmečki hiši davčna rubežen. Tukaj lahko toliko vplivamo potom naših organizacij, da se postavijo za to, da te dajatve ne bodo previsoke in naj se kolikor mogoče znižajo, da jih bomo lahko zmagovali in plačali.

Industrijski in obrtni proizvodi so res v visokih cenah, da jih zmagati ne moremo. Tu pa naj pride na pomoč državna uprava in državna oblast, ki naj omogoči ustvarjanje škodljivih kartelov in navijanja cen. Pošteno naj vsakdo zasluži toliko, kolikor mu je potrebno za obstoj in razvoj, ni pa potrebno, da se delajo visoki dobički. Ravnotako naj se zniža obrestna mera pri vseh delniških bankah, tako tudi pri narodni banki, priv. agrarni in priv. hipotekarni banki itd., da bo mogoč kredit pō nizkih obrestih, ker ni potrebno, da si delničarji delijo visoke dividende in dnevnice. Kajti le pri nizki obrestni meri je mogoče znižati cene industrijskih in obrtnih izdelkov; denar bo krožil iz roke v roko, zaupanje bo rastlo in splošno gospodarsko stanje se bo poživelo. Če bo primerna množina denarja na razpolago po nizkih obrestih, se bo dvignilo povpraševanje po blagu, torej tudi za kmetijskimi pridelki, ki bodo na ta način dosegli boljšo ceno.

Kmetovalci so v sedanji krizi najbolj obubožali. Kmečki stan je mnogo žrtvoval za ljubljeno in svobodno našo državo, za katero se hoče še tudi v naprej žrtvovati, da jo ohrani in očuva po zgledu našega blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I., Uedinitelja, ki je žrtvoval svoje najdražje, svoje dragoceno življenje za dobro Jugoslavije. Želimo, da tudi oni, kojih premoženje se visoko ceni in ki imajo velike dohodke, žrtvujejo svoj del in položijo svoj dar domovini na altar.

Tretje najvažnejše in najtežje je vprašanje: **prodaja kmetijskih pridelkov po primernih cenah.** Tu so med drugimi tri glavna pōta:

1. Za toliko pomnožiti pridelke, da z večjo množino dosežemo isto višino sku-

pička, kakor smo ga prej z manjšo množino. Ta pot pa se mi ne zdi dobra. Večja bo namreč množina, tem manjša bo njihova cena. Še s sedanjimi pridelki ne vemo kam. V Braziliji mečejo kavo v morje in kurijo z njo lokomotive. Mi že tudi krmimo živino z našimi pridelki, ker jih ne moremo spraviti na trg. Umevno je torej, da z večjo produkcijo ne bo uspeha, ker bi pridelovalni stroški bili višji, prodaja slabejša, korist pa manjša.

2. Boljša in zmagljiva je druga pot in ta je: izboljšati kakovost naših pridelkov, zmanjšati pridelovalne stroške, obenem pa dvigniti možnost ugodnejše prodaje.

Vsi imamo sicer dobro voljo in bi radi dosegli izboljšanje. Pa kaj pomaga, če je volja dobra, ako je meso slabo. — Slovenec ni tako neumen, da ne bi spoznal, kaj je boljše, pa tudi tak starokopitnež ni, da se ne bi oprijel tega, kar bi mu koristilo. Eno veliko slabost pa imamo, namreč: vsi preveč radi tarnamo in se zanašamo na druge, pri tem pa sicer sami uvidevamo, da na ta način ne pridemo do izboljšanja, ker pečeni golobi še ne padajo z neba. Do ugodne rešitve bomo prišli le tedaj, če se vsi pogumno lotimo dela in reševanja sedanje gospodarske krize. Verjemite, da sem včasih tudi jaz izgubil pogum in se hudoval nad usodo. Pa s tem nisem ničesar pridobil. Obupal pa vendar nisem. Zopet sem si vzel korajžo in počasi sem vendarle uspel. Da mi boste verjeli, povem sledeči primer.

Imam malo vinogradno posestvo tam blizu Makol. Okoli dva orala je bilo vinograda. Na tem vinogradu sem nabral okoli 8 polovnjakov vina, včasih več, včasih manj. Pa je prišla dvakrat pomladna pozeba in mi vzela nižje ležeči del vinograda. To mi ni ugajalo, ker sem imel stroške obdelovanja velike, haska pa malo. Odločil sem se, četudi s težkim srcem, za operacijo. Polovico vinograda sem kratkomalo izkrčil, posadil tam sadno drevje in posejal deteljo. Drugo polovico vinograda pa sem zaradi tega boljše obdeloval in gnojil. Kaj je bil uspeh? Pridelal sem sedaj na ostali polovici vinograda ravno toliko vina kakor poprej na obeh polovicah, zmanjšal pa sem izdatke za obdelovanje. Haska pa imam pravzaprav več, ker imam še sadje in po sadosniku lepo krmo.

Iz tega si napravimo zaključek: 1. da spada vsaka rastlina le na primerno lego in zemljo, 2. da moramo zmanjšati pridelovalne stroške, doseči pa isto količino dobrih pridelkov, in 3. da vzamemo za sejanje najboljša in izbrana semena, za posaditev pa prvovrstne rastline in sadike, prikladne za tisto zemljo in lego, kjer hočemo kaj posejati ali posaditi.

Pa delamo vsi tako? Roko na srce in potrkajmo na svoja prsa ter si odkrito priznajmo, da smo dosedaj v vseh treh točkah zelo grešili, vsled česar smo si večkrat neuspehov sami krivi. Le tisti, ki spozna svojo lastno krivdo, bo tudi gledal na to, da greha ne bo več ponavljal.

Že pregovor pravi, da naj gremo h kovaču in ne h kovačici. To se pravi tako. Kupimo le samo prvovrstno drevje in le izbranih sort, ki pri nas dobro uspevajo in obrodijo. Kdor ne bo sadil veliko drevjes, si zaradi tega nisem šel delat lastne drevesnice, ker izgubi na času in čas je denar. Ko sem potreboval sam 100 drevjes, se zaradi tega nisem šel delat lastne drevesnice, temveč sem drevje naročil pri zanesljivemu domačemu drevesničarju. S tem sem pridobil najmanj tri leta in to pri sadjarstvu že veliko pomeni. Nisem kupil drevja na sejmi in to vsled tega ne, ker bi tam dobil le slabo drevje s posušenimi koreninami, pa še bogve kakšno sorto, tako da bi imel gotovo izgubo. Privoščil sem dobremu drevesničarju nekaj zaslužka, saj mora tudi on živeti. Tako sva bila oba zadovoljna. Enako je pri drugih rastlinah in semenih in pri živini. Če imamo izvrstno plemo, imamo tudi boljše dohodke, kakor pa na pr. pri hrvaških bušah. Tega se dobri kmetovalec tudi zaveda, zato še nisem slišal, da bi dober živinorejec svojo dobro živino odprodajal, slabejšo pa obdržal, temveč vsakdo odriva le živino slabейše kakovosti in kar ima odveč. Če kdo dela narobe, je slab gospodar!

Vsi smo prepričani, da le dobro blago najde kupca in dobro ceno. Zato moramo pridelovati le prvovrstno blago. Ako smo izboljšali kakovost tržnega blaga, smo dosegli možnost ugodnejše prodaje. Iz tega sledi, da imamo v lastnih rokah tri glavne točke našega gospodarstva in s tem izboljšanje naših dohodkov, s čemur smo izboljšali svoj gospodarski položaj in

omilili gospodarsko krizo. Naj torej za nas vse velja pravilo: pri zmanjšanih pridelovalnih stroških doseči prvovrstno kakovost kmetijskih pridelkov in s tem dvigniti možnost ugodnejše prodaje. To je torej samopomoč nas samih!

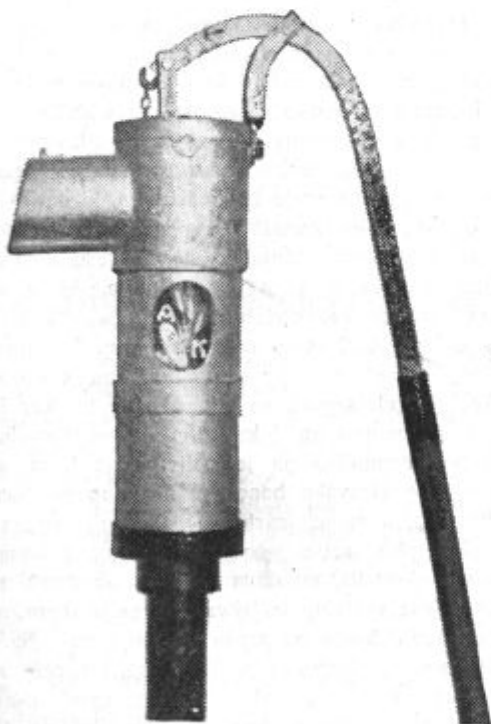
3. Vnovčevanje kmetijskih pridelkov.

Večkrat se slišijo tožbe: kaj nam pomaga dobro in mnogo blaga, če ga po ugodni ceni prodati ne morem; naši kmetijski pridelki nimajo nobene prave cene in se skoraj ne izplača več zemlje obdelovati, ker dohodki ne krijejo stroškov in dajatev. Deloma imajo ti ugovori res prav. Pravim le deloma, ker niso vsega slabega le drugi krivi, mi smo pa nedolžni kot jagnje. Vsak je pač svoje sreče kovač.

(Konec prih.)

Gnojnična črpalka.

Najnovejša gnojnična črpalka „Kremžar“, je v tej obliki, kakor jo vidimo na sliki, nastala po dolgoletnih preizkusih. Za pogon je zelo lahka in ima veliko delazmožnost. Z njo zamore vsakdo načrpati 1000 litrov gnojnice ali druge tekočine v 5 do 6 minutah.

Ker ima posebno prirejene ventile v obliki podaljšanih polkrogelj, lahko črpamo goščo in smeti, ne da bi se zamašila. Oba ventila sta medsebojno zvezana z verigo in z isto tudi obešana

na gonilni ročici, kar služi za hitro izpraznjenje črpalke; treba je samo potegniti na verigo (ni potreba segati v črpalko) in črpalka je takoj izpraznjena. To je posebno važno za zimo, ker je vsaka poškodba vsled zmrznjenja nemogoča.

Z verigo je mogoče tudi izvleči oba ventila popolnoma iz črpalke in jih shraniti ter tako onemogočiti, da bi se kdorkoli igral s črpalko in izlival gnojnico.

Valj črpalke je iz močne jeklene pločevine in ko je že izgotovljen, je dobro pocinkan, bat in ventil so pa litoželezni in točno prestruženi, tako da ta črpalka nima nobenega usnja ali drugih takih delov, katere gnojnica hitro razje in skvari. Cev je iz kovanega železa s premerom pribl. 90 mm. Teža 3 m dolge črpalke, je 46 kg in jo lahko vsakdo sam namesti v jamo. Črpalke ima Kmetijska družba v zalogi.

Tržno poročilo od 9. I. 1935.

Trgovina s kmetijskimi pridelki, ki je bila zadnje mesece zelo slaba, se je zadnje dni izboljšala. Na zastoj je najprej vplivala tragična smrt ljubljenskega vladarja in potem neizvestnost, kako se bo usmerila zunanja in notranja politika države. Z uspehom, ki si ga je priborila naša država pred Društvom narodov v Ženevi, kakor tudi z deklaracijo vlade g. Jeftiča, so dobili nove nade domači in tuji trgovci, da se bo naša ekonomska politika vodila še nadalje po načrtani poti mirnega dela in konsolidacije. Pomirjenje med Francijo in Italijo v zadnjih dneh je močno zmanjšalo podonavskim državam bojazen, da bi medsebojni spori teh dveh držav neugodno vplivali na njihovo gospodarsko življenje. Novo leto je torej pričelo v znaku pomirjenja kakor na zunanjem tako tudi na notranjem političnem in gospodarskem obzorju.

Posledice tega so se občutile posebno zadnje dni na blagovnih in denarnih borzah. Kurzi državnih vrednostnih papirjev so na domačih borzah prilično porastli, a naš dinar je na tujih borzah obdržal svojo čisto tendenco. Glavni naši kmetijski izvoznj pridelki, kakor pšenica in koruza, notrajo nekaj višje; pa tudi pri drugih pridelkih se opazja zboljšanje. Žeteti je torej, da sedanja čvrsta tendenca ne bo le varljiva nada in da napreduje tudi v bodočnosti.

Pšenica: Iz Sev. Amerike imamo prva poročila o posejanih površinah. Zedinjene države so letos posejale okoli 8% več kot lani. Tudi v Evropi se lahko pričakuje povečanje zasejane površine, kar je naravna posledica lepe jeseni, ki je omogočila dolgo setveno dobo.

Argentinija je izdala prvo ocenitev letošnje žetve, ki naj bi bila za 100.000 ton manjša od

prejšnjega leta. Izkušnje pa so pokazale, da so vse argentinske državne cenvitve premale, ter moramo tudi letos računati z žetvijo kakor lani, t. j. 697 milijonov ton. Avstralski izvojni višek se ceni na 70 milijonov bušlov, ki pa na evropski trg ne bo vplival, ker se bo izvozilo na Kitajsko in Japonsko.

Evropski trg je bil pod vplivom praznikov miren. Ponudb je bilo dosti v francoski in argentinski pšenici, toda kupno razpoloženje je bilo slabo. Vendar so cene čvrste, ker se pričakujejo večji nakupi zaradi malih zalog v konsumnih središčih.

Na domačem trgu se opažajo že dalje časa slabi dovozi in tudi znaten porast cene za 6—10 para. Kmetje nočejo prodati blaga in čakajo še na boljše cene, računajoč na aktivnejšo vladno politiko.

Cene: Gornje bačka in sremska 113—115, dolnje bačka 110—112, slavonska 118—120 Din franko nakladalna postaja.

Koruzá: Na svetovnih trgih se nudi v večji meri argentinsko blago za poznejše termine. Tudi podonavska koruza se nudi v večjih količinah. Ker je tudi cena koruzi v Buenos Airesu popustila, je tendenca precej negotova. Avstrija ima dovoljno uvoženega blaga. Zato pa je Češkoslovaška ravno te dni dovolila uvoz naši državi in Rumuniji. Zaradi tega in slabega dovoza je na našem trgu cena čvrsta. Kupuje se večinoma le času primer-na koruza.

Cene: času primerna s kakovostnim jamstvom bačka 61—63, banatska 59—61, umetno sušena bačka 69—71, banatska 66—68 Din.

Ječmen in oves notirajo neizpremenjeno. V ovsu je dosti ponudb, medtem ko se ječmen težko dobi.

Fižol: Upati je, da se bo sedaj z nastopom mrzlega vremena fižol močnejše konsumiral. Trgovina je še nadalje zelo slaba in tudi še v doglednem času ni pričakovati izboljšanja cen. Cene so neizpremenjene.

Sadje: Sadna trgovina se tudi sedaj ni mnogo izboljšala. Zanimivo je, da tudi v Nemčiji, Češkoslovaški in Avstriji letos ni nastopilo običajno naraščanje cen pred prazniki, oziroma zaradi pozne sezone. Na izvoz v Nemčijo tudi sedaj ni misliti, ker cene ne odgovarjajo.

Na domačem trgu se trguje le še z mošancgariji, bobovci, pogačarji in brunerji. Slednjih dveh vrst je že manj dobiti. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene, ker so bili dovozi še vedno precej obilni.

Krompir: Vsako leto se je cena krompirju povečala sredi novembra ali začetkom decembra. Letos je to sezonsko poboljšanje cen izostalo, ker so bili zaradi tople zime dovozi precej veliki. V nekaterih krajih naše banovine je že vsa, za

odprodajo razpoložljiva količina oddana. Izgleda, da bo sedaj tudi v Dravski banovini trgovina s krompirjem živahnejša, ako ne bo tega preprečil hud mráz.

Cene: beli štajerski 42—45, rožnik 38—42, oneida dolenski 48—52, gorenjski 55—60 Din za 100 kg.

Živina: V decembru KD ni izvozila volov v Avstrijo. Prve dni tega meseca pa je odstopila dodeljeni kontingent eni podružnici, da so mogli člani izvoziti na svoj račun in riziko 12 volov. Dosegli so po kg čistih 3.25—3.50 Din, kar je za sedanje razmere zelo nizko. To je zopet dokaz, da nimamo primerne blaga za izvoz.

Cene živini so prej v padanju kakor v porastu. Ker so mesarji zmanjšali prodajno ceno mesu, tudi ni pričakovati, da bi se cena izboljšala.

Ponovno pozivamo člane in podružnice, da se prijaviijo za izvoz debelih volov pod pogoji, ki so podružnicam znani.

Perutnina in jajca: Cene perutnini so nizke isto tudi jajcem. Družba kupuje kokoši po 5—6.50 Din za kg, purane po 5—6 Din, kapune, šopane po 12 Din, nešopane po 9—10 Din, piščance pa po 6.50—7.50 Din. Za praznike je bila na ljubljanskem trgu velika konkurenca s tem blagom zlasti iz južnih krajev, ki so ponujali perutnino po smešno nizkih cenah. Cena jajcem je od 55 do 60 para za komad.

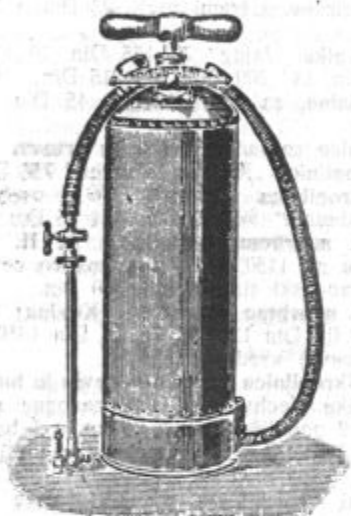
Trgovina z lesom. Gospodarska kriza, ki je zajela ves svet in ga obvlada že par let, je skrajno občutno zadela tudi naše gospodarstvo. Izmed vseh panog v Jugoslaviji pa je menda najbolj prizadeta lesna industrija in trgovina v Sloveniji, ki je začela vsled težkih udarcev znatno pešati. Eden prvih udarcev je bil padec cen, ki datira že od l. 1930. dalje. Zaradi vsesplošne svetovne krize so se povpraševanja po našem lesu s strani tujine, predvsem pa s strani Italije, ki je naš glavni odjemalec, občutno zmanjšala. Temu je bila deloma tudi kriva nestalnost cen. Inozemske večje tvrdke niso več nakupovale na skladišča, kakor poprej, ampak so kupovale le to, kar jim je bilo trenutno za takojšnjo dobavo potrebno. Posebno neugodno pa je vplivalo na lesno gospodarstvo Dravske banovine nenadno povišanje italijanske uvozne carine v letošnji pomladi. Vsled visoke carine smo dobili močnega konkurenta v Avstriji, ki uživa različne ugodnosti pri izvozu lesa v Italijo in je vsled tega v stanju, odajati svoje blago po znatno nižjih cenah. Na ta način smo praktično izgubili skoraj povsem severno-italijanski trg, tako da smo morali usmeriti izvoz lesa preko Sušaka v srednjo in južno Italijo, kamor avstrijska konkurenca ne sega, ker so tovarninski stroški do tja za Avstrijo previsoki. V zadnjih mesecih je začela Bosna močno izvažati v Italijo, ker ji kolikor toliko odgovarja

izvoz po morju v srednjo in južno Italijo. Sedanji položaj naše slovenske lesne trgovine in industrije je seveda zelo težak in resen, obupati pa le ni treba. V nemali meri smo krivi sedanjemu težkemu položaju tudi sami, ker si spričo popolnoma nanovo nastalih situacij nismo znali organizirati svoje prodaje v tujini in ker se še do danes večina malih in srednjih producentov ni sprijaznila z misljo, da se mora tudi izdelavi in kakovosti lesa posvetiti večja pozornost, če hočemo biti kos

konkurentom. Zato naj bo naša naloga, da skrbimo za lepo in brezhibno izdelavo lesa, za strogo sortiranje in škartiranje blaga. Velike važnosti je tudi, da polagamo skrb v dobro osušenje lesa, ker so od njegove težine odvisni stroški carine, ki so zelo visoki. Če bo naše blago prvovrstno izdelano, se bodo nakupi s strani tujih kupcev polagoma začeli množiti, s čemer si bo težko prizadeta lesna trgovina v Sloveniji vsaj nekoliko zopet opomogla.

Tržne cene 15. I. 1935.

Žitni in drugi pridelki.	Ljubljana		Maribor		Prasiči.	Ljubljana		Maribor	
	od	do	od	do		od	do	od	do
Pšenica	1'50	1'60	1'25	2'—	5—9 ted. stari, kom.	85'—	120'—	50'—	110'—
rž	—	1'55	1'30	1'50	3—4 mesecev „	120'—	150'—	130'—	150'—
ječmen	1'55	—	1'25	2'—	5 7	—	—	230'—	250'—
ovs	1'30	—	1'—	2'—	debeli prasiči, živi	—	—	4'—	5'—
proso	1'40	—	1'20	3'—	„ „ zaklani	—	—	6'50	8'50
koruza (nova)	1'—	1'25	0'80	2'—	Perutnina in jajca.				
ajda	—	1'40	—	—	Piščanci, živi	8'—	12'—	10'—	15'—
fižol, ribničan	—	1'80	—	—	kokoši, žive	15'—	20'—	20'—	30'—
fižol prepelčar	—	—	—	—	pulardi, zaklani	18'—	20'—	18'—	20'—
(koks)	—	2'10	1'75	2'—	purani, komad	—	—	28'—	40'—
krompir	0'75	1'—	0'50	0'75	gosi, „	—	—	35'—	45'—
laneno seme	—	—	8'—	9'—	race, „	—	—	15'—	20'—
knoplija	—	—	6'—	8'—	jajca la, par	1'50	2'—	1'50	2'—
čebula	—	—	0'75	1'—	jajca, konservir. par	—	—	1'—	1'20
Seno in slama.					Mleko, maslo, sir in med.				
Seno sladko	0'60	0'80	—	0'45	Mleko	2'—	2'25	1'50	2'—
„ kislo	0'45	0'65	—	0'40	ametana sladka	—	—	16'—	20'—
slama pšenič.	0'45	0'55	0'25	0'28	čajno maslo	28'—	32'—	24'—	32'—
detelja	—	—	—	1'—	surovo maslo	22'—	24'—	20'—	24'—
Goveja živina.					polementalni sir	20'—	24'—	—	25'—
Voli I. žive teže	4'—	4'30	2'50	3'50	střeček domači	5'—	6'—	—	—
„ II. „ „	3'—	3'50	2'—	2'25	Kurivo.				
„ plem. „	2'—	3'—	2'75	3'—	Trda drva, m ³	70'—	100'—	90'—	100'—
krave, debele	—	—	—	—	mehka drva, m ³	—	75'—	60'—	80'—
žive teže	2'—	3'50	2'50	3'—	Sadje.				
krave klobas-	—	—	—	—	Jabolčka	2'50	4'—	2'—	4'—
rice žive teže	1'50	2'—	1'30	1'50	hruške	—	4'—	3'—	5'—
telefa „	4'—	5'50	3'50	4'50	česplje, suhe	6'—	12'—	—	—
„ mrtve „	—	—	—	—	orehi celi	5'—	6'—	6'50	7'—
					breskve	—	—	—	—

Samodelna škropilnica.

Domači izdelek.

Kovina — Maribor.

8, 12 in 16 l. — (Gena glej cenik.)

Kmetijska družba ima v zalogi naslednje kmetijske potrebščine:

Njene zaloge se nabavljajo: v Ljubljani, Novi trg 3; v Mariboru, Meljska cesta 12; v Celju v Aškerčevi ulici; v Novem mestu; v Murski Soboti Prekmurje; v Slov. Konjicah; v Zagrebu, Gjorgjevičeva 23.

Tu navedene cene veljajo pri nabavi v Ljubljani; v drugih krajih se prištejejo še izdatki za prevoz iz Ljubljane. Za drugo blago, za katero niso cene navedene, zahtevajte pismene podatke.

Cene veljajo za nadrobne in vagnske pošiljatve.

Sredstva za razkuževanje žita.

Uspulun, sredstvo za namakanje žita proti snetjavosti, zavitek po 250 g Din 32.—

Tillantin, sredstvo proti snetjavosti v zavitkih po 1 kg Din 44.—, 400 g po Din 24.— in 200 g po Din 12.—

Ceretan, sredstvo proti snetljivosti, v zavitkih po 200 g, po Din 7.50.

Krmila.

Koruza, suha, za mletje sposobna, po dnevni ceni. Vreče po lastni ceni. Pri vagnskem odjemu cene po dogovoru.

Pšenični otrobi, drobnji 110 Din, srednji 120 in debeli 130 Din za 100 kg.

Klajno apno, v izvornih vrečah, težkih 50 kg po 2.75 Din za kg, na drobno 3.80 Din za kg.

Lanene tropine z 38/40% beljakovin in tolišče po 2 Din za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Orehove tropine z 48% beljakovine in 8% maščobe po 2.60 Din za 1 kg v vrečah po 80 kg.

Ribje olje za živino, ročke po 5 kg 85 Din; se pošilja po pošti; v steklenicah po ¾ litra 14 Din, v steklenicah po 1½ litra 28 Din; v posodo kupca po 16 Din za kg.

Provendein, priznано redstvo v moderni svljenje, v škatljah po 800 g po 20.— Din.

Živinska sol, v vrečah po 50 kg za 80 Din.

Vreča pri 50 kg 12 Din.

Sadjarske in vrtnarske potrebščine.

a) Zatiralna sredstva proti boleznim in škodljivcem na sadnem drevju in vrtu.

Arborin, sredstvo zoper drevesne škodljivce, zlasti kaparje, zimsko zalego listnih in krvavih uši itd., v steklenicah po 1½ kg po 20 Din, v ročkah po 3½ kg 50 Din; v sodih po 100 kg Din 10.50 za kg, v posodi kupca pa Din 11.— za kg.

„Hinsberg“ pasovi za lovljenje drevesnih škodljivcev, zavitek Din 27.—.

Arbocol papir, za napravo pasov v varstvo proti plezajočim mrčesom po deblu, v zavitkih približno 50 m 20 Din.

Arbocol lepilo za mazanje drevesnih pasov 250 g Din 14.50, 500 g Din 23.50, 1 kg Din 43.75.

Cepilna smola v škatlicah po ¼ kg 7 Din, ½ kg 13 Din, ¾ kg 25 Din.

Modra galica, — 6 Din, na drobno — vagon-ska naročila popust.

Uranla zelenilo v zavitkih po 15 dkg Din 15, ½ kg Din 25, 1 kg Din 50.

Žveplovoapnena brozga zoper različne glivične bolezni, zlasti kodravost na breskvah in plesnobi, proti kaparjem in pršicam ter grizlicam, za zimsko in poletno zatiranje Din 6 za kg; podružnicam cene po dogovoru.

Solbar, zavitki po 1 kg 27 Din, po 5 kg 26.50 Din za kg.

Kvasila (mušji les), izborno sredstvo za zatiranje raznih uši in grizovega mrčesa na sobnih in vrtnih rastlinah. Naročeno.

Tobačni izvleček v sodih po približno 200 kg po 5 Din kg, na drobno v pločevinastih posodah 4½ kg 40 Din, v steklenicah 2 kg 15 Din, 1 kg 8 Din z embalažo vred. Po pošti se pošiljajo le pločevinaste posode.

Mazavo milo po 10 Din v posodi kupca.

Nosprasen, zavitki po 5 kg Din 24 za 1 kg, 1 kg Din 30.

Nosprasil, zavitki po 5 kg 39 Din za kg, 1 kg 45 Din.

Zeljo-pasta proti voluharjem Din 15.50, zrnje proti mišim Din 8 za zavitek.

Strihinova pšenica proti mišim po 25 g Din 4.—, po 50 g Din 6.—.

b) Sadjarske in vrtnarske orodje.

Najboljši cepilni noži Kunde-jevi, pripravljeni za vse načine cepljenja sadnega drevja, komad 40—102 Din.

Prvovrstni vrtni noži trdke Kunde-Dresden (obrezaki), komad od 42 do 58 Din.

Brusni kamni za Kundejeve nože, za člane po 20 in 46 Din, za nečlane 21 in 48 Din.

Navadne drevesne škarje za obrezovanje sadnega drevja od 20 do 42 Din.

Drevesne škarje za obrezovanje vrhov, rezanje cepičev in goseničnih gnezd po 20, 50, 175 in 210 Din.

Drevesne škarje Kunde za obrezovanje visokega drevja od 45 do 190 Din.

Peresa za škarje, domače, 0.75 Din za komad.

Peresa za škarje, Kunde, 1.75 Din za komad.

Škarje za striženje mej ali vrzeli 65, 120 in 125 Din.

Drevesne žage od 40 do 90 Din.

Žični koški za varstvo pred zajcem komad 8 Din.

Drevesne ščetil (krtače) za čiščenje mahu in lišaja z debel in vej na starem drevju, za člane male 21 Din, velike 40 Din; za nečlane mala 22 Din in velika 42 Din.

Strgulje za drevje, za strganje stare skorje na drevju po 25 in 35 Din.

Sadni obirači po 44 Din.

Pastil za voluharje od 8—12 Din, cevke po 10 Din.

Lopate za štihanje, navadne, za člane 24 Din, za nečlane 25 Din.

Lopate za štihanje, Kunde, za člane 60 Din, za nečlane 63 Din.

Lopate za nakladanje (zajemalke) po 24 Din.

Grablje, železne, 10—16 zob, za člane po 11, 14, 17 in 18 Din, za nečlane vsake grablje 1 Din dražje.

Grablje na valj, 5 in 10 zob, 80 Din.

Vile, železne, s tremi roglji po 14 Din, s štirimi po 15 Din.

Vilaste lopate Kunde za rahljanje zemlje, za člane po 100 Din, za nečlane 105 Din.

Vile, garantirane, s tremi roglji 23 Din, s štirimi 28 Din.

Vrtno zalivalke „Jajag“ 31 155 Din, 101 160 Din, 121 180 Din, 141 200 Din, 161 215 Din.

Motike sejalne, za člane komad 45 Din, za nečlane 47 Din.

c) Škropilnice za sadno drevje in vrtove.

Ročna škropilnica „Kleines Wunder“ 750 Din.

Ročna škropilnica „Nova“, 1½ l vsebine 190 Din, „Dresdensia“ ¼ l 32 Din, ¾ l 45 Din.

Samodelna nahrbtna škropilnica A. H. 20, trdke Nechvile po 1150 Din z bambusovo cevjo vred: Vega, francoski sistem, po 1340 Din.

Samodelne nahrbtnne škropilnice Kovina: 8 l Din 1010.—, 12 lit. Din 1200.—, 16 lit. Din 1350.— z bambusovo cevjo vred.

Prevozne škropilnice za sadno drevje in hmeff „Unikum“ trdke Nechvile, ročno prevozne z 1 gumijevo 3 m, 2 podaljševalnima 75 cm in 1 bambusovo cevjo 3 m dolgo in patentnim razpršilnikom 2400 Din.

Razpršilniki „Flick“ za visoko drevje po 110 Din komad.

Razpršilnik „Kovina“ po 35 Din.

Vinogradniške in kletarske potrebščine.

a) Zatiralna sredstva proti boleznim in škodljivcem na vinski trti.

Modra galica, 6 Din, na drobno; za vagonsko naročilo veljajo posebne cene.

Žveplo, dvojno vitilirano po 3.75 Din za kg.

Saloljidin (antiklor natrijev tiosulfat), vreče po 100 kg po 6.30 Din za kg, v manjših količinah po 6.50 Din za kg.

Uranla zelenilo, v zavitkih po 15 dkg 15 Din, ½ kg 25 Din, 1 kg 50 Din.

b) Škropilnice in razni predmeti.

Rafija, ličeje po 15 Din kg.

Trtne škropilnice, bakrene, original Vermorel 440 Din, original Austria 440 Din, Jubila 440 Din.

Rex Din 510.—

Potrebščine k škropilnicam: Kolenca po 10 Din, dvojni razpršilnik 60 Din, prehodna pipa s cedilom Nechvile 90 Din, razpršilnik „Flick“ spodnji 40 Din, navadni razpršilnik, kapica 10 Din, igla 6 Din.

„Stop“ nastavki za škropilnice (hipni zatvor iz medenine), sistem Fr. Nechvile, po 140 Din.

Gumijeve cevi za škropilnice 10×3 po 13 Din, 13×3 po 16 Din, drobne za vino po 7 Din za meter.

Gumijeve kroglice po 2—2.50 Din.

Gumijeve plošče po 10 Din za komad.

Gumijevi trakovi kg 120 Din.

Žveplalniki, ročni, po 80 Din za komad.

c) Kletarske potrebščine.

Azbest Clarit za čiščenje vina po 80 Din za kg.

Eponit za čiščenje vina po 45 Din za kg.

Kalimetabisulfit 10 g po 0.75 Din, 1 kg 50 Din.
Žveplovi trakovi na azbestu po 16 Din za kg.
Tanin ali česlovina popolnoma čisti, brez
tujega okusa in duha za čiščenje in boljšo ohranitev
vina, 5 dkg 4 Din, 10 dkg 6 Din, ¼ kg
120 Din.

Želatina, najbolje kakovosti za čiščenje vina
(za odpravo zopernega duha, motnosti itd.) 5 dkg
30 Din, 10 dkg 50 Din, ¼ kg 80 Din, 1 kg 320 Din.

Kalijeva lužnina za določanje kisline v mo-
štih, vinu in brezalkoholnih pijačah, ¼ l 20 Din,
½ l 35 Din, 1 l 65 Din, brez steklenice.

Kipelne vehe, steklene, male po 75 Din, velike
po 95 Din.

Kipelne vehe lončene velike 20 Din, male
15 Din.

Mollenkopfov kislinomer, komad 100 Din.

Klosterneuburske moštne tehcnice, uradno pre-
skušene, navadne 45 Din komad, žepna oblika
45 Din komad.

Alkoholometer za merjenje žganja, uradno
preskušen, od 5—70 %, 100 Din.

Ebulioskop Maligand, uradno preskušen, 680
dinarjev.

Vinske in sadne stiskalnice z vsebino 45 litrov
650 Din, 100 litrov 1650 Din.

Sadni mlin Weiss 2500 Din.

Sadni mlin Č. 1200 Din.

Živinorejski in mlekarski predmeti.

a) Živinorejski predmeti.

Telečji napajalniki po 100 Din.

Gumijevi seski za napajalnike, za člane po
24 Din, za nečlane po 25 Din.

b) Mlekarske potrebščine.

Posnemalnik Vega E za 75 l po 1200 Din; F2
za 140 l 1700 Din.

„Baltic“ posnemalnik D3 za 130 l, s podstav-
kom 1800 Din.

Obročki za posnemalnike, mali po 5 Din, ve-
liki po 10 Din.

Pinje, št. 1 za 5 l po 620 Din, št. 2 za 10 l po
750 Din.

Laktodensimeter (za določanje gostote mleka
po profesorju Gerberju) 40 Din.

Sirišče, dansko, originalno Hansenovo, v pra-
hu (iz Kodanja), v skatljicah po 25 g 14 Din,
50 g 26 Din, 250 g 110 Din, 500 g 210 Din.

Brzoparilnik Alfa, s pocinkanim kotlom, 80 li-
terski po 2060 Din, 200 literski po 3350 Din.

Brzoparilnik domači 80 lit. 1100 Din.

c) Živinozdravniški predmeti.

Živinozdravniški predmeti (češki izdelek):

Požiralnikove cevi, za teleta 70 Din, za goved
za člane 255 Din, za nečlane pa 260 Din.

Trokarji za teleta, za člane 45 Din, za nečlane
48 Din; za goved za člane po 50 Din, za nečlane
53 Din.

Irigatorji, kompletni (po 3 l), za člane po
70 Din, za nečlane 75 Din, (po 2 l) 65 Din, za ne-
člane 70 Din.

Škarje za obrezovanje parkljev, za člane po
200 Din, za nečlane 205 Din.

Zaustavljači, ponikljani, 60 Din.

Mlečni katetri po 7 Din.

Obročki za biko, navadni za člane 15 Din, za
nečlane po 16 Din.

Toplomeri za merjenje vročine, za člane po
25 Din, za nečlane 26 Din, odnosno za člane
30 Din in nečlane 31 Din.

d) Perutninarski predmeti.

Znamke za perutnino, celoloidne, po 0.30 Din
za komad, aluminijaste s številkami po 0.75 Din
za komad, ušesne znamke za živino po 1.50 Din
za komad.

Aparat za kapunjenje Din 265.

Tehcnica za jajca, za člane 55 Din, za nečlane
60 Din.

Poljedelsko orodje in stroji.

a) Plugi in pluzni deli.

Sackovi plugi in pluzni deli: D9SS po 1200 Din,
D8MN po 1100 Din, D7MN po 1060 Din, D6MNR
860 Din, D5MNR 760 Din, D6X po 760 Din, B6E
760 Din.

Plugi tovarne Lesce: „Juno“ 7D Din 1020.—,
„Benó“ 7K Din 990.—, „Jovo“ 6 Din 905.—, „Mato“
6E Din 905.—, „Pero“ 5 Din 905.—, „Simo“ 4
Din 925.—, „Lado“ 3 Din 1020.—, „Tomo“ 2F
Din 575.—.

Obračevalni plug, dvojni obračevalni plug
BW5 po 1700 Din.

Dvobrazdni plug, lahki ZRB6 po 1100 Din.

Glave: D9SS po 380 Din, D6 po 260 Din, D8MN
po 400 Din, D8SS po 350 Din, D6MN 270 Din.
URB za lesene pluge 150 Din, dvobrazdni SUN
420 Din, obračevalna HNW5 in 7 po 470 Din,
osipalna M 300 Din, DHUN 480 Din.

Lemeži za D7 po 35 Din, za D6 po 30 Din, za
obračalne pluge po 35 Din.

Plazi za D6 in D7 po 30 Din za komad.

Črtala za D7 in D6 po 30 Din za komad.

Deske, Sack, za D7MN po 100 Din, za D8MN
po 140 Din.

Plužna s peresnim podzemeljskim rahljačem,
sistem Bendhack, po 1200 Din.

Izruvač za krompir, sedemdelni, ostane za
nečlane 340 Din.

Osipalnik DHUN po 750 Din, BHR po 380 Din.

b) Njivske brane.

Dvodielna 4b, široka 166, težka 62 kg, 700 Din.
Trodelna 1Va, široka 2.50, težka 92 kg, 1300
Din.

Dvodielna 1a, široka 2 m, težka 88 kg, 1350 Din.
Trodelna 1a, široka 2.25 m, težka 107 kg,
1450 Din.

c) Travniške brane.

Travniške brane z zvezdnimi členki: Z1 ši-
roka 1.50 m, težka 44 kg, 740 Din; Z2 široka 1.85 m,
težka 52 kg po 810 Din; Z3 široka 1.50 m, težka
50 kg po 800 Din;

z noži: N3, široka 1.80 m, težka 78 kg 1030
Din; N2, široka 1.50 m, težka 67 kg po 920 Din.

Kombinirana travniška in njivska brana KW1,
dvodielna, široka 1.50 m, težka 60 kg po 600 Din,
njivska brana KW2, široka 2.25 m, težka 88 kg,
trodelna po 1000 Din.

Brane na krožnike SE 10L 3500 Din.

d) Planeti ali okopalniki.

Planet št. 8 — kot okopalnik, osipalnik in kul-
tivator, globočina izpremenljiva, teža okoli 40 kg,
700 Din; štev 18 180 Din.

Glave za planet, komad po 150 Din.

e) Sejalni stroji.

Sejalni stroj Sack, 1.50 m širok, devetvrstni
BETTA po 4500 Din; H9 po 2700 Din.

Pracnerjev sejalni stroj „Budućnost“, trinajst-
vrstni po 4500 Din, petnajstvrstni po 4800 Din.

Senior ročne sejalice, H po 920 Din, L4 po
1150 Din.

f) Siamoreznice.

Siamoreznice Borek: VFSR12 z verigo po 2000 Din, FVS14 z verigo po 2000 Din, Volga na pogon 3150 Din, Mirna VFS12 po 1750 Din, 10 col 1650 Din.

g) Gnojnične sesalke.

Sesalke Monachia (gnojne pumpe) 330 cm za člane po 850 Din, 360 cm po 860 Din, 390 cm po 900 Din, 420 cm po 930 Din, 450 cm po 950 Din, 290/420 cm po 1050 Din; za nečlane vsaka sesalka 20 Din dražje.

Sesalke, domači izdelek, v dolžini 3 m za člane 500 Din, 3,90 m 605 Din; za nečlane vsaka sesalka 20 Din dražje.

Sesalke, F450 za člane 1000 Din, za nečlane 1020 Din.

Sesalka „Kremžar“, dolžina 3 m za člane 1050 Din, 3,50 m po 1100 Din, 4 m 1150 Din; za nečlane vsaka sesalka 20 Din dražje.

Razpršilnik za gnojnične sode po 95 Din in 110 Din.

Ježekove gnojnične sesalke, 350 cm za člane 950 Din, 370 cm 1000 Din, 400 cm 1000 Din, 450 cm 1050 Din; za nečlane vsaka sesalka 20 Din dražje.

h) Triljerji in čistilniki.

Triljerji (originalni Fedovi), 11/2 po 3800 Din, V/2 po 6300 Din.

Žitočistilniki: „Č“ 1000 Din, „K“ 1350 Din, **Sortator Banat** 2200 Din.

i) Razni stroji in orodja.

Mlatilnice Paternioner — na motorni pogon 1800 Din; na ročni pogon 2200 Din, na pogon na vitelj 2380 Din.

Vitelj (gepelj) GEF po 2000 Din; transmisija za vitelj E po 1630 Din, D800 po 540 Din.

Bencin motorji Lorenz, 3—4 KS 9500 Din.

Kose, za člane 25 Din, za nečlane 26 Din.

Kosilnice, dvovprežne „Knotek“ s 16 in 18 zobmi 4300 Din.

Kolo za kosilnico (nosilno kolo za drog) 350 Din.

Odlagalna priprava pri kosilnici žita 700 Din.

Robkač za koruzo, mali ročni po 65 Din, EMR po 1000 Din.

Drobljač (šrotar) za oves EMO, po 1500 Din.

Brzoklepalnik „Stubaler“ po 375 Din za komi.

Reporeznice, domače, male po 370 Din, velike po 700 Din.

Umetna gnojila.

Člani imajo poseben popust, ako se izkažejo z legitimacijo in ako gnojilo plačajo takoj pri prevzemu v skladišču. Pri pisemnih naročilih je rok plačila za doseg popusta 20 dni od datuma računa; sicer veljajo iste cene kot za nečlane.

Umetno gnojilo	Vsečina v %			Prodajna cena v Din za 100 kg						
	dušika	fosforne kisline	kalija	pri vagonem odjemu		pri odjemu na vreče iz skladišča				
				franko	cena Din	Ljubljana	Maribor	Celje	Novo mesto	Konjice
a) Dušičnata gnojila:										
čilski soliter	16			vsaka post.	335	340	340	340	340	340
apneni dušik v vrečah	16			"	180	183	183	183	183	183
v ploč. posodah	16			"	195	200	200	200	200	200
apnena sečnina	16			"	255	258	258	258	258	258
sečnina	40			"	612	615	615	615	615	615
b) Fosfornokisla gnojila:										
rudninski superfosfat	16			"	95	98	98	98	98	98
kostni superfosfat	18/20			"	115	118	118	118	118	118
Thomasova žlindra	19%			Ljubljana*						
razklejana kostna moka	30%			"	97	100	103	108	103	104
c) Kalijeva gnojila:										
kalijeva sol			40	"	155	158	158	158	158	158
d) Mešana gnojila:										
nitrofoskal-Ruše	4	8	8	vsaka post.	140	143	143	143	143	143
nitrofoskal I.	8	6	8	"	170	173	173	173	173	173
nitrofos	4	12		"	130	133	133	133	133	133
surova kostna moka	4	12		Ljubljana	97	100	103	103	103	104
rožena moka	5	12		nakladalna postaja	217	220	223	223	223	224
e) Apneni prah (samo vagonске pošiljkatve)										

po najnižji dnevni ceni.

Tomaževa žlindra, 18% fosforne kisline po 134 Din za 100 kg. Vagonška dobava po dogovoru. Vsak % fosforne kisline po 6 Din več za 100 kg. Opozorjamo vse naročnike, da se ne moremo vezati na 18%no blago, ker moramo prevzeti žlindro od tovarne le od 18—20%. Tovarne zamorejo blago dobavljati le po izpadu produkcije.

Cene za polvagonški odjem in kombinirane pošiljke raznih gnojil se odredajo od primera do primera. Pri odjemu gnojil na drobno, so cene primerno zvišane. Vse navedene cene veljajo do nadaljnjega ter se morejo po nabavnih stroških menjati. * Po dnevnih cenah.

Za zatiranje poljskih miši

je jesen najprikladnejši čas, ter tudi najcenejše
in najuspešnejše, če položite v mišje luknje

ZELIO-zrna.

Za zatiranje podgan je pa najsigurnejše
sredstvo

ZELIO-pasta.

Vsa potrebna strokovna navodila dobite pri tvrdki:

JUGEFA k. d. ZAGREB, Preradovičeva ul. 16.

Žvepleno apnena brozga. Sadjarji!

Škropite sadno drevje sedaj po zimi z žvepleno apneno brozgo proti raznim živalskim škodljivcem in glivičnim boleznim, ki uničujejo sadje. Za zimsko škropljenje je vzeti 1 liter brozge na 3 do 5 litrov vode. Ker je škropljenje nujno izvesti, sem znižal ceno **za 20 odstotkov.**

Zahtevajte cenik in navodila od:

Anton Jurca, naslednik **Milko Senčar, Ptuj**
Tovarna žvepljenih izdelkov.

Najboljšo

Modro galico

izdeluje tovarna

„Zorka“ v Subotici

*po staroznanem ausiškem (Aussig-Ustje) načinu, ki je
zajamčeno 98—99% in najcenejša, ker se izdeluje
v naši državi in se ne plača carine. Produkcija je pod
stalnim nadzorstvom ministrstva poljoprivrede.*

Dobavlja

Kmetijska družba v Ljubljani.

HOTEL ŠTRUKELJ

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica

se priporoča potujočemu občinstvu za prenočevanje!

Centralna knjarna.

Tekoča voda.

Znižane cene: Kosilo Din 10.—. Večerja Din 8.—.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

Obreduje hranilne vloge po najvišji meri. Ustanovljena 1881.

Stanje vlog nad 200.000.000.— Din.

ŠPEDICIJA TURK LJUBLJANA

ocarinarjenje

prevzema:

prevažanje

vsakovrstne robe hitro in po najnižji tarifi. — Vse informacije brezplačno. — Telefon interurban 24-59. — Vilharjeva cesta 33 (nasproti nove carinarnice).

vsakovrstnega blaga v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi kot tudi z avtomobilom — Telefon int. 21-57. — Masarykova c. 5 (nasproti tovarnega kolodvora).

Za hranilne knjižice

Ljubljanske kreditne

banke prodajamo

motorje in mlatilnice orig. SLAVIA

motorne žage in druge gospodarske stroje.

Obrnite se na:

ANTON KREMŽAR, strojno podjetje, Št. Vid n / Ljubljano, ali na „SLAVIAMOTOR“ Jaromir Pařík, trig. polj. strojev, ZAGREB, Ul. Hrv. Radiše 2.

Po zelo nizki ceni Vam nudi vse potrebščine za krojače, šivilje, šolske in pisarniške potrebščine tvrdka:

ANA JANEŽIČ, LJUBLJANA

FLORJANSKA UL. 14

Istotam dobite tudi šopke in vence za neveste, opreme za novorojenčke, kakor tudi predtiskarijo ročnih del.

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živine je brezdvomno

MASTIN

ki pospešuje rast, odebelitev, in omastitev domače, posebno kladne živine. — Jasen dokaz neprecenljive vrednosti „MASTINA“ so brezštevilna zahvalna pisma

Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din

Lekarna TRNKOCZY

LJUBLJANA, Mestni trg 4 (Zraven Rotovža)

Laneno olje, firnež, barve, lake, kit, lan. tropine

ter vse v to stroko spadajoče blago prvovrstne kakovosti po solidnih cenah in točni postrežbi, najugodnejše kupite pri domačem podjetju

MEDIČ-ZANKL

tovarne olja, lakov in barv

družba z o. z., lastnik FRANJO MEDIČ

Centrala v Ljubljani, podružnice v Mariboru in Novem Sadu. — Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah

J. BLASNIKA NASL.

Univerzitetna tiskarna

LITOGRAFIJA OFFSETTISK KARTONAŽA

ZALOŽNIŠTVO VELIKE PRATIKE

VREČICE ZA SEMENA

Najstarejši grafični zavod Jugoslavije izvršuje vse tiskovine najceneje in najsolidnejše

USTANOVLJENA LETA 1828

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

V LJUBLJANI, TAVCARJEVA (SODNA) ULICA 1

Vloge na knjižice in tekoči račun obreduje po 4% brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po 5%. **Stanje vlog 35.000.000 Din. — Rezerve 1.200.000 Din.** Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog. Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinjenja obrestovanja. Posojila daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite na tek. računu pod najugodnejšimi pogoji. — **Blagajniške ure:** Ob delavnikih od 8—12 1/2, in od 3—4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2 ure

Telefon 2847.

Brzjavi: „Kmetski dom“.

Rač. pošt. hran. št. 14.257.

Žiro račun: Narodna banka

Podružnici v

Kamniku in Mariboru

Za uredništvo odgovarja: Fr. Kafol. — Izdajatelj za Kmetijsko družbo: Oton Detela. Tisk J. Blasnika nasl. Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. — Odgovoren L. Mikuš.